

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

АНАЛИЗА ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА СРЕМСКОГ ОКРУГА ЗА 2022. ГОДИНУ

Завод за јавно здравље Сремска Митровица представља регионалну установу Сремског округа, која прати и анализира здравствено стање становништва, као и рад здравствених установа и организацију здравствених служби у Сремском округу, а све у складу са законском регулативом.

Ради организовања и спровођења адекватне, ефективне и ефикасне здравствене заштите, неопходно је анализирати и пратити здравствено стање становништва које је основ за објективну идентификацију здравствених проблема и приоритета, избор и примену стратегија, активности у здравственој заштити за решавање проблема, а све у циљу очувања и унапређења здравља становништва.

У припреми ове анализе коришћени су подаци за оцену витално демографске политике, оболевања и умирања становништва, рада и коришћења здравствене службе као и услова животне средине. Обрађени су подаци добијени редовном здравствено статистичком евиденцијом, односно на основу статистичких извештаја које здравствене установе достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица.

Још увек доминирају хронична незаразна обољења, имајући у виду недовољно развијену свест грађана о значају превенције истих, за које су одговорни у већини случајева доприноси ризико фактори а који су резултат навика и понашања сваког појединца. Ти фактори су: пушење, неправилна исхрана, физичка неактивност, гојазност и др. Све то указује на сталну потребу мултисекторске сарадње унутар целог друштва, потребу спровођења свих активности из области промоције здравља, јер промоција здравља захтева координирану акцију свих заинтересованих страна: републичке и покрајинске владе, здравственог, социјалног, економског и других сектора, невладиних и добровољних организација, локалних власти, индустрије, привреде и мас медија. Здравствена заштита је оријентисана према пацијенту као и очувању и унапређењу здравља становништва, а брига за здравље је обавеза целокупне заједнице.

Промоција здравља, здравствено стање становништва као и све активности на његовом унапређењу, превазилазе здравствену заштиту у смислу да постају тема за ствараоце политике у свим секторима и на свим нивоима и на тај начин подстичу све одговорне чиниоце да буду свесни последица које њихове одлуке могу имати по здравље као и да прихвате одговорност за здравље. Анализа здравственог стања становништва представља један од најрелевантнијих аргумената за евалуацију ефикасне имплементације здравствене политике, али и дефинисаних стратешких опредељења у здравственом и другим секторима у заједници.

Витално - демографски показатељи

Витално демографска ситуација једне територије се процењује на основу више индикатора од којих су најважнији: број становника, полна и старосна структура, наталитет, морталитет и природни прираштај. Становништво мења своја структурна обележја под утицајем бројних фактора, и као таква динамична појава стално се креће. Природно кретање становништва подразумева промене у укупном броју становника као последица рађања (наталитет) и умирања (морталитет). Број рођених је позитивна, а број умрлих негативна компонента кретања становништва.

Један од основних показатеља демографске ситуације једне територије је **број становника**. Сремски округ је територија са 292.579 становника (процена броја становника 2021. године, демографија, ИЗЈЗ Србије Батут). Полна структура у укупном броју становника је следећа: број особа мушког пола је 144.404 што је 49,4% а број особа женског пола је 148.175 што је 50,6% становништва.

Важан индикатор старосне структуре је и **зрелост становништва** која говори о процентуалном учешћу особа старих више од 65 година у укупној популацији и уколико је већа од 10%, становништво је врло старо (према критеријумима Уједињених нација). На територији Сремског округа, према овим критеријумима, становништво је изразито старо и учешће у укупној популацији, категорије старије од 65 година је 21% (у 2020. години била је 20,6%, у 2019. години била је 19,5%).

Наталитет или рађање представља број живорођене деце на 1000 становника на једној одређеној територији у току календарске године. Стопа наталитета је ниска .

Општа стопа **морталитета** представља број умрлих на једној територији на 1000 становника и сматра се високом ако је њена вредност изнад 12‰. На територији Сремског округа, израчуната стопа за 2022. годину износи 15,2‰.

За анализу природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја** и представља разлику између броја живорођених и умрлих у одређеном временском периоду на једној територији изражену на 1000 становника. Према статистичким подацима, за 2021. годину, за Сремски округ износи – 10,4.

Према подацима Републичког Завода за статистику/2021. година, расположиви подаци су за очекивану дужину живота за мушки пол је 69,9 година, а за женски пол је 76,1.

У 2022. години, укупан број порођаја на територији Сремског округа, био је 1.221, и то у Општој болници Сремска Митровица. У табели број 1. приказан је и број порођаја по месецима у току године.

Табела број 1- Број порођаја према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница Сремска Митровица	1221	105	96	86	104	92	108	96	109	125	93	109	98
Сремски округ	1221	105	96	86	104	92	108	96	109	125	93	109	98

На територији Сремског округа у 2022. години, укупан број рођене деце је 1.238. Сви порођаји су обављени у Општој болници Сремска Митровица. Од тога је 1.234 живорођене деце, а четири мртворођене. Табела број 2. приказује стање по месецима током целе године.

Табела број 2 - Број рођене деце према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница Сремска Митровица	1238	107	98	86	106	94	108	97	109	126	96	111	100
Живорођено	1234	106	98	86	106	94	108	97	109	126	96	109	99
Мртворођено	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Сремски округ	1238	107	98	86	106	94	108	97	109	126	96	111	100

Укупан број породиља у 2022. години на територији Срема је 1.221, и то у Општој болници Сремска Митровица, табела број 3.

Табела број 3 - Број породиља према здравственој установи и старосним групама

Здравствена установа	Узраст							Укупно
	До 15	16-19	20-29	30-39	40-44	45-49	50+	
Општа болница Сремска Митровица	5	55	618	514	29	0	0	1221
Сремски округ	5	55	618	514	29	0	0	1221

Када се анализирају прекиди трудноће у 2022. години, укупан број је 112 у Општој болници Сремска Митровица (табела број 4). У приватној пракси било је 40 прекида трудноће.

Табела број 4 - Прекиди трудноће

Сремски округ 2022. година	Број прекида трудноће
Укупно	112
Општа болница Сремска Митровица	112

Морталитет (умирање) и **морбидитет** (обољевање) су негативни показатељи здравственог стања становништва, и веома су значајни приликом израде ове анализе.

Морталитет је негативна компонента природног кретања становништва. Стопа морталитета је важан показатељ здравственог стања становништва и представља резултат деловања биолошких, економских и здравствених фактора. Такође, кретање стопе морталитета, уз морбидитет, служи за оцену ефикасности здравствене заштите као и здравствене и социјалне политике земље.

Водећи узроци смрти одраслог становништва у Сремском округу у 2022. години су:

- Болести система крвотока (I) (54,44%)
- Тумори (C) (16,38%)
- Болести система за дисање (J) (6,13%)
- Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R) (4,44%)
- Шифре за посебне намене (U) (4,26%)
- Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (E) (3,11%)
- Болести система за варење (K) (2,59%)
- Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F) (1,67%)
- Болести нервног система (G) (1,67%)
- Тумори и болести крвотворних органа и поремећаја имунитета (D) (1,55%)
- Болести мокраћно-полног система (N) (1,24%)

Најређи узроци смртности су:

- Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q) (0,05%)
- Болести изазване другим паразитима (B) (0,07%)
- Повреде, тровања и последице деловања спољњих фактора (S) (0,07%)
- Други спољашњи узроци повређивања (Y) (0,07%)
- Повреде, тровања и последице деловања сполјних фактора (T) (0,09%)
- Саобраћајни удеси (V) (0,11%)
- Други спољашњи узроци повређивања (W) (0,14%)

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 5 - Структура морталитета у Сремском округу

АНАЛИЗА МОРТАЛИТЕТА У СРЕМУ	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
Узроци умирања(према групама болести)	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Болести система крвотока (I)	2136	50,99%	2012	50,19%	2138	46,49%	2390	45,69%	2416	54,44%
Тумори (C)	842	20,10%	835	20,83%	827	17,98%	755	14,43%	727	16,38%
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R)	77	1,84%	123	3,07%	155	3,37%	234	4,47%	197	4,44%
Болести система за дисање (J)	183	4,37%	182	4,54%	314	6,83%	312	5,96%	272	6,13%
Болести система за варење (K)	150	3,58%	125	3,12%	129	2,80%	124	2,37%	115	2,59%
Повреде, тровања и последиче деловања спољних фактора (S)	1	0,02%	4	0,10%	0	0,00%	2	0,04%	3	0,07%
Болести жлезда са унутрашњим лучењем (E)	223	5,32%	163	4,07%	171	3,72%	173	3,31%	138	3,11%
Болести нервног система (G)	185	4,42%	173	4,32%	170	3,70%	143	2,73%	74	1,67%
Повреде, тровања и последиче деловања спољних фактора (T)	1	0,02%	1	0,02%	0	0,00%	0	0,00%	4	0,09%
Болести мокрајно-полног система (N)	67	1,60%	71	1,77%	68	1,48%	62	1,19%	55	1,24%
Други спољашњи узроци повређивања (X)	50	1,19%	57	1,42%	64	1,39%	54	1,03%	43	0,97%
Други спољашњи узроци повређивања (Y)	2	0,05%	6	0,15%	4	0,09%	4	0,08%	3	0,07%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

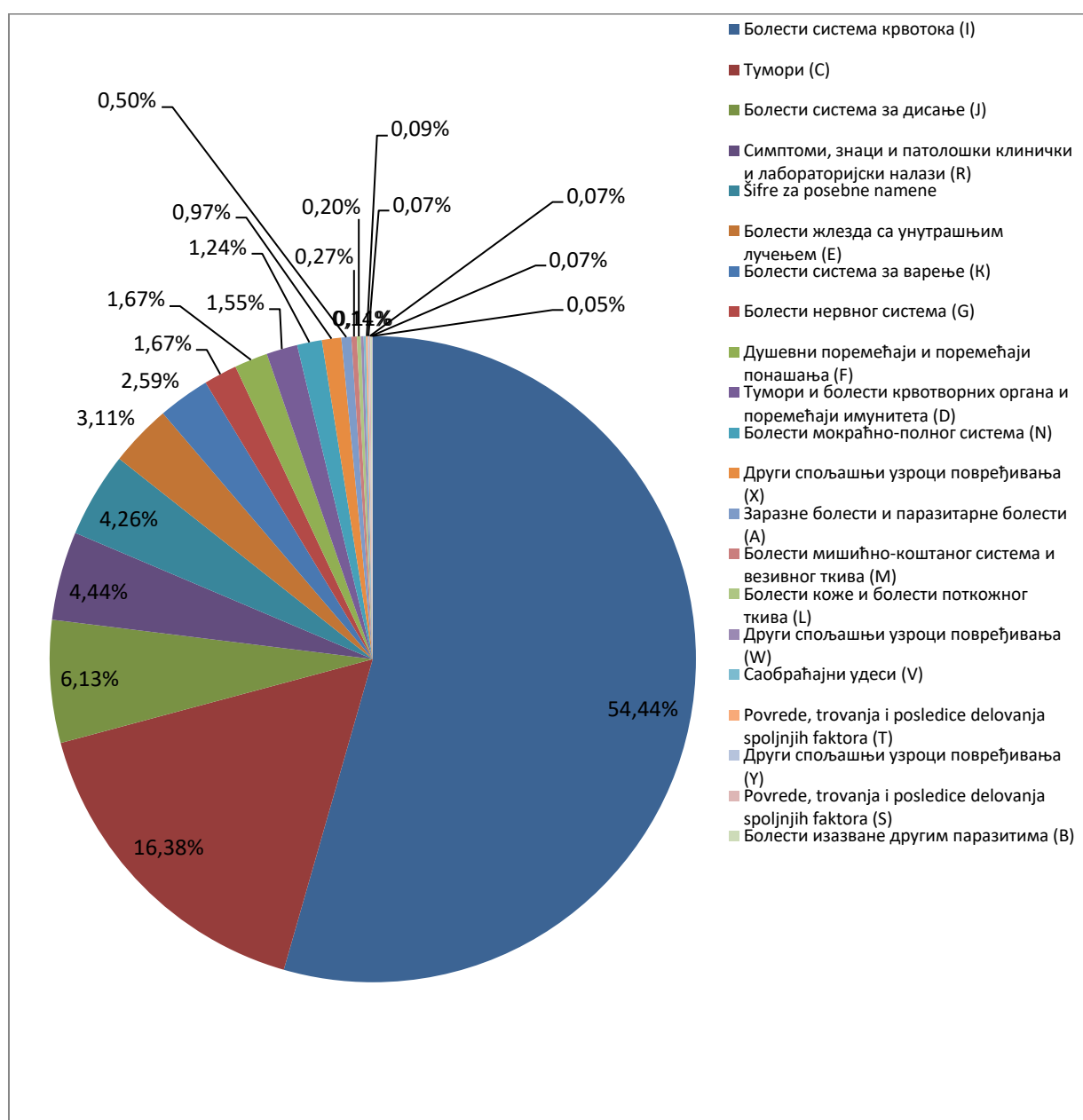
Заразне болести и паразитарне болести (А)	17	0,41%	25	0,62%	24	0,52%	20	0,38%	22	0,50%
Тумори и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (D)	22	0,53%	16	0,40%	24	0,52%	26	0,50%	69	1,55%
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F)	155	3,70%	128	3,19%	118	2,57%	77	1,47%	74	1,67%
Други спољашњи узроци повређивања (W)	16	0,38%	19	0,47%	12	0,26%	23	0,44%	6	0,14%
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M)	14	0,33%	17	0,42%	17	0,37%	8	0,15%	12	0,27%
Болести коже и болести поткожног ткива (L)	12	0,29%	17	0,42%	13	0,28%	10	0,19%	9	0,20%
Стања у порођајном периоду (P)	1	0,02%	2	0,05%	0	0,00%	0	0,00%		
Саобраћајни удеси (V)	30	0,72%	28	0,70%	25	0,54%	28	0,54%	5	0,11%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z)	1	0,02%	0	0%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Болести изазване другим паразитима (B)	3	0,07%	3	0,07%	56	1,22%	13	0,25%	3	0,07%
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	2	0,05%	2	0,05%	3	0,07%	2	0,04%	2	0,05%
Шифре за посебну намену (U)	0	0,00%	0	0,00%	267	5,81%	771	14,74%	189	4,26%
укупно:	4189	100%	4009	100%	4599	100%	5231	100%	4438	100%

Анализирајући структуру mortalитета у односу на прошлу годину, уочава се већи проценат умрлих од кардиоваскуларних обољења, тумора и болести система за дисање. Знатно смањење умрлих је од COVID-а кроз шифру U07.1 – XXII шифре за посебне намене.

У 2022.години је мањи проценат mortalитета од болести нервног система, саобраћајних удеса и других спољашњих узрока повређивања у односу на претходну годину.

Графикон број 1. Структура mortalитета у Сремском округу за 2022. годину

У 2022. години када посматрамо појединачне дијагнозе, највећи број становника Сремског округа је умро од повишеног крвног притиска 23,12%, затим од обољења срчаног мишића 9,37%, хроничне исхемијске болести срца 5,59%, инфаркта мозга 4,35%, COVID-19 4,26%, карцинома душника и плућа 3,47%, атеросклерозе-закречавања великих крвних судова 2,84%, акутног инфаркта 2,19% и астме 2,07%.

Табела број 6 - Структура mortalитета по дијагнозама

Најчешће болести као узрок смрти	Број	Процент
I10	1026	23,12%
I42	416	9,37%
I25	248	5,59%
I63	193	4,35%
U07	189	4,26%
C34	154	3,47%
I70	126	2,84%
I21	97	2,19%
J44	92	2,07%
R99	81	1,83%
Остало	1816	40,92%
Укупно	4438	100,00%

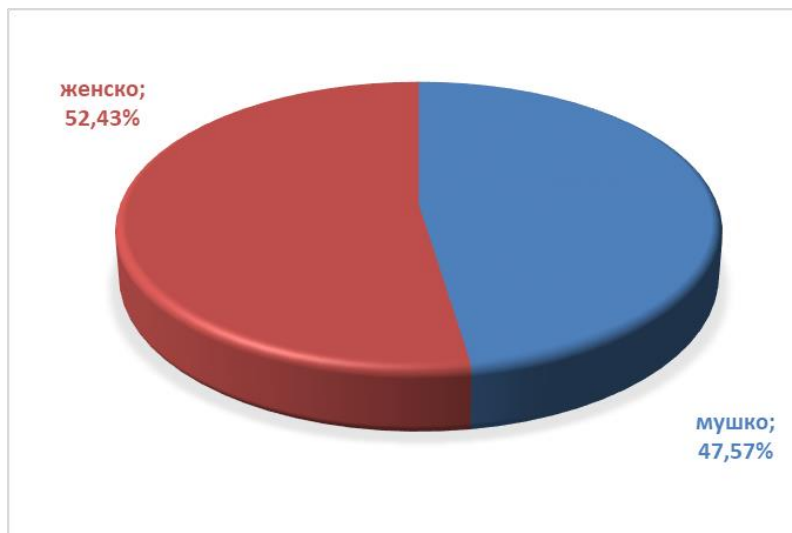
Табела број 7 - Најчешће болести као узроци смртности по полу у Сремском округу 2022. година:

Најчешће болести као узрок смрти – по полу	ПОЛ				Укупно број	Укупно проценат
	Мушко		Женско			
	Број	Процент	Број	Процент		
I10	455	10,25%	571	12,87%	1026	23,12%
I42	152	3,42%	264	5,95%	416	9,37%
I25	115	2,59%	133	3,00%	248	5,59%
I63	87	1,96%	106	2,39%	193	4,35%
U07	87	1,96%	102	2,30%	189	4,26%
C34	91	2,05%	63	1,42%	154	3,47%
I70	51	1,15%	75	1,69%	126	2,84%
I21	58	1,31%	39	0,88%	97	2,19%
J44	38	0,86%	54	1,22%	92	2,07%
R99	44	0,99%	37	0,83%	81	1,83%
Остало	933	21,03%	883	19,89%	1816	40,92%
Укупно	2111	47,57%	2327	52,43%	4438	100,00%

У структури морталитета по полу у Сремском округу у 2022. години уочава се да је женски пол нешто доминантнији. (Графикон 2)

Графикон број 2. - Сремски округ

Женски пол је доминантан код већег броја дијагноза: повишеног крвног притиска, затим од обољења срчаног мишића, хроничне исхемијске болести срца, инфаркта мозга, атеросклерозе и друге хроничне опструктивне болести плућа. (Табела 7)

У структури морталитета особа мушког пола доминантни су карцином душника и плућа и акутни инфаркт миокарда. (Табела 7)

Табела број 8 - Најчешће болести као узроци смртности у Сремском округу у 2022. години из групе кардиоваскуларних болести:

Најчешћа обољења	Број	Процент
I10	1026	42,47%
I42	416	17,22%
I25	248	10,26%
I63	193	7,99%
I70	126	5,22%
I21	97	4,01%
I48	61	2,52%
I50	44	1,82%
I61	36	1,49%
I20	29	1,20%
Остало	140	5,79%
Укупно	2416	100,00%

Водећи узроци смртности из групе кардиоваскуларних болести у Сремском округу су: хипертензија (42,47%), обољење срчаног мишића (17,22%), хронична исхемијска болест срца (10,26%), инфаркт мозга (7,99%), атеросклероза (5,22%), акутни инфаркт срца (4,01%), треперење преткомора и лепршање преткомора (2,52%) и недовољна функција срца (1,82%).

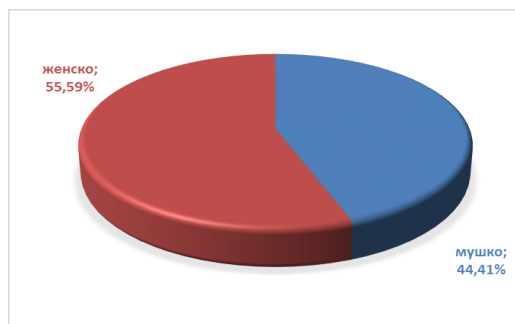
Табела број 9 - Морталитет од кардиоваскуларних болести по полу - Сремски округ 2022.година

Најчешћа обољења – по полу	Пол		Женско		Укупно број	Укупно проценат
	Мушко	Процент	Број	Процент		
И10	455	18,83%	571	23,63%	1026	42,47%
И42	152	6,29%	264	10,93%	416	17,22%
И25	115	4,76%	133	5,50%	248	10,26%
И63	87	3,60%	106	4,39%	193	7,99%
И70	51	2,11%	75	3,10%	126	5,22%
И21	58	2,40%	39	1,61%	97	4,01%
И48	26	1,08%	35	1,45%	61	2,52%
И50	23	0,95%	21	0,87%	44	1,82%
И61	17	0,70%	19	0,79%	36	1,49%
И20	14	0,58%	15	0,62%	29	1,20%
Остало	75	3,1%	65	2,69%	140	5,79%
Укупно	1073	44,41%	1343	55,59%	2416	100,00%

Што се тиче полне структуре морталитета од кардиоваскуларних обољења, као најчешћег узрока смртности у 2022. години уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од кардиоваскуларних болести 55,59%, док је мушка популација заступљена са 44,41%.

Женски пол је доминантан код хипертензије, обољења срчаног мишића, хронична исхемијска болест срца, инфаркт мозга и атеросклерозе. Мушки пол је доминантнији код акутног инфаркта. Табела број 9 и графикон број 3.

Графикон број 3. - Однос полова/умрли од кардиоваскуларних болести Сремски округ/2022.година

Анализирајући морталитет од малигну оболјења, закључује се да се током 2022. године највише умирало од злоћудних тумора плућа и душника (21,18%), злоћудног тумора дебелог црева (8,12%), затим дојке (7,02%), гуштераче (6,60%), тумора задњег црева (5,64%), тумора кестењаче (4,81%), злоћудног тумора желуца (4,54%), злоћудног тумора јетре и у жучним каналима (4,26%). (табела број 10).

Табела број 10 - Најчешћа малигна оболјења као узроци морталитета у Сремском округу 2022. година

Најчешћа оболјења	Број	Процент
C34	154	21,18%
C18	59	8,12%
C50	51	7,02%
C25	48	6,60%
C20	41	5,64%
C61	35	4,81%
C16	33	4,54%
C22	31	4,26%
C71	30	4,13%
C80	28	3,85%
Остало	217	29,85%
Укупно	727	100,00%

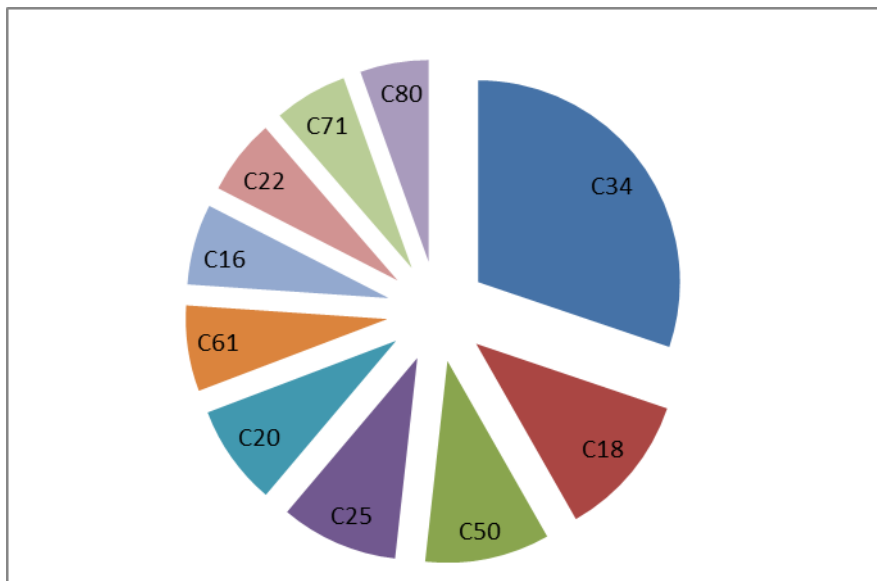
Табела број 11 - Морталитет од малигну болести по полу /Сремски округ/2022. година

Најчешћа оболјења – по полу	Пол				Укупно број	Укупно процент
	Мушко		Женско			
	Број	Процент	Број	Процент		
C34	91	12,52%	63	8,67%	154	21,18%
C18	34	4,68%	25	3,44%	59	8,12%
C50	16	2,20%	35	4,81%	51	7,02%
C25	27	3,71%	21	2,89%	48	6,60%
C20	23	3,16%	18	2,48%	41	5,64%
C61	27	3,71%	8	1,10%	35	4,81%
C16	18	2,48%	15	2,06%	33	4,54%
C22	14	1,93%	17	2,34%	31	4,26%
C71	20	2,75%	10	1,38%	30	4,13%
C80	16	2,20%	12	1,65%	28	3,85%
Остало	110	15,13%	107	14,72%	217	29,85%
Укупно	396	54,47%	331	45,53%	727	100,00%

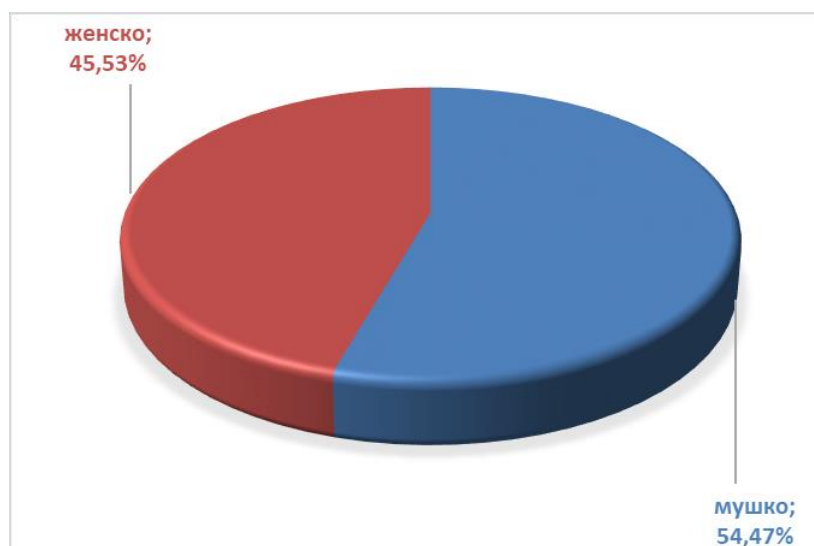
Што се тиче полне структуре морталитета од малигнух болести у 2022. години, уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од јетре и у жучним каналима, док је морталитет мушке популације у већем проценту од тумора душника и плућа, злоћудног тумора дебелог црева, злоћудног тумора гуштераче, задњег црева, желуца и мозга.

Графикон број 4. Најчешћа малигна обољења

У структури морталитета од малигнух обољења особе мушког пола заступљене су са 54,47% учесталости. Женски пол је заступљен у проценту од 45,53%. Однос полова није значајније промењен у односу на прошлу годину.

Графикон број 5. Однос полова умрлих од малигнух обољења

Највећи социјално медицински значај имају **масовне незаразне болести (МНБ)**, како у структури морталитета (умирања) тако и у структури морбидитета (разбојевања). Масовне незаразне болести, као што су: кардиоваскуларне, малигне, дијабетес, ментални поремећаји, хронична плућна обољења и друго, већ дуго представљају водеће узроке смртности и морбидитета не само у развијеним земљама него и у земљама у развоју. Масовне незаразне болести су универзална обољења. Њихова општа карактеристика је рани почетак, дуг и прогресијентан ток, оштећења организма која се могу реперкутовати смањењем опште и професионалне способности. Ради се о широкој лепези болести које показују високу фреквенцу и динамику раста. Присутнија су у старијим добним групама, али то не значи да се може ставити знак једнакости између ових болести и старења. Нити су оне искључиво болести старих особа, нити су старе особе искључиво хронични болесници. Подаци рутинске статистике и истраживања становништва указују да се талас епидемије ових болести све више помера ка радно активном становништву где као такве чине најзначајније узроке оболевања, одсуствовања са посла, инвалидитета и прераног умирања.

Морбидитет или обољевање спада у најважније индикаторе здравственог стања становништва, јер даје увид у разбојевање и онеспособљеност становништва. Морбидитет се исказује стопама и то: општа стопа морталитета, специфична стопа, инциденца, преваленца, трајање оболевања као и показатељи ризика оболевања. Рутинска здравствена статистика обезбеђује информације о раширености појединих обољења, али само у делу становништва који је користио здравствену заштиту. То је регистровани морбидитет који се може поделити на ванболнички и болнички.

Ванболнички морбидитет

Основне карактеристике ванболничког морбидитета биће приказане кроз регистрована обољења у службама примарне здравствене заштите и то из статистичких извештаја о раду наведених служби у установама Сремског округа за 2022. годину и то за следеће службе/службе за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине, службе опште медицине и службе медицине рада, службе стоматолошке здравствене заштите.

Велики значај имају показатељи регистрованог **морбидитета**-разбојевања. Укупан морбидитет Сремског округа, током 2022. године у служби опште медицине је 461.861 (636911 у 2021.г), а у служби медицине рада он износи 19.759 (20110 у 2021. г), што је за обе службе мање него у 2021. години (табела број 12).

Служба опште медицине и медицине рада

У структури морбидитета становништва, старијег од 19 година у служби **опште медицине** на територији округа где највећи број корисника здравствене заштите остварује контакт са здравственом службом, водеће-прво место имају болести кардиоваскуларног система са 13,5% (7,6% учешћа у 2021. години), затим група обољења под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 11,4% (15,8% у 2021.г), потом болести система за дисање са 10,1% учешћа (6,5% у 2021. г), такође значајно учешће имају и болести коштано мишићног система и везивног ткива са 9,2% (5,3% учешћа у 2021. г). Дат је и приказ најчешћих обољења у служби **медицине рада** (табела број 12). У тој служби највећи број оболелих је од болести система крвотока 13,7% , затим болести мишићно коштаног система и везивног ткива са 12,3%, потом су на трећем месту фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом 9,0%.

Табела број 12 - Најчешће болести у служби здравствене заштите одраслих и медицине рада - Сремски округ / 2022. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022		2022	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	46609	10,09	1413	7,15
Болести система крвотока I00-I99	62442	13,51	2710	13,71
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	52770	11,42	1786	9,03
Болести мишићно коштано и везивног ткива M00-M99	42626	9,22	2421	12,25
Малигне болести C00-C99	6810	1,47	112	0,56
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма E00-E99	24455	5,29	1276	6,45
F00-F99	15551	3,36	1216	6,15
K00-K93	20114	4,35	1308	6,61
U04-U11	37594	8,13	158	0,79
Остале болести	152890	33,1	7359	37,24
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

У служби опште медицине, кардиоваскуларне болести су група обољења која у укупном морбидитету узимају учешће 13,5%, од тога значајну учесталост заузимају артеријска хипертензија и поремећаји спроводног система срца и аритмије. У служби медицине рада, кардиоваскуларне болести заузимају учешће са 13,7%, од тога артеријска хипертензија 6,8%, хемороиди са 0,9%, поремећаји спроводног система срца и аритмије 0,9% и друге исхемијске болести срца са 0,7% (табела број 13).

Табела број 13 - Најчешће кардиоваскуларне болести-2022. година/ Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022		2022.	
	број	%	број	%
Кардиоваскуларне болести свега	62442	13,51	2710	13,71
Повишен крвни притисак I10-	38705	8,38	1337	6,76
Друге болести срца I27-I43, I51-I52	2842	0,61	118	0,59
Поремећаји спроводног система срца и аритмије I44-I49	4800	1,03	184	0,93
Друге исхемијске болести срца I20, I23-I25	3563	0,77	133	0,67
Хемороиди I84	1433	0,31	168	0,85
Остале болести крвних судова мозга I 65-I69	1435	0,31	92	0,46
Запаљење вена, стварање крвних угрушака I 80-I82	1416	0,30	149	0,75
Остале болести	399419	86,48	17049	86,28
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Болести система за дисање у укупном морбидитету у 2022. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина учествују са 10,1%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: акутни фарингитис и тонзилитис, акутне инфекције горњих респираторних путева – неспецифичне и бронхитис. Анализом морбидитета у служби медицине рада на територији округа ова група обољења има учешће са 7,2% (табела број 14).

Табела број 14 - Најчешће болести система за дисање/2022 година/Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022		2022.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99 свега	46609	10,09	1413	7,15
Акутни фарингитис и тонзилитис J02-J03	17236	3,73	724	3,66
Акутне инфекције горњих респираторних путева неспецифичне J00-J01, J05-J06	11181	2,42	157	0,79
Бронхитис акутни J20-J21	4129	0,89	105	0,53
Бронхитис, емфизем и остале хроничне J40-J44	3739	0,80	63	0,31
Астма J45-J46	3529	0,76	126	0,63
Пнеумонија J12-J18	2333	0,50	28	0,14
Остале болести	415252	89,90	18346	92,84
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Болести мишићно коштаног система и везивног ткива у укупном морбидитету у 2022. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 9,2%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: друга обољења леђа, дегенеративна обољења зглобова и друга обољења зглобова. Посматрајући службу медицине рада на територији округа, ова група обољења има учешће са 12,3% (табела број 15).

**Табела број 15 - Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива/2022
години/Сремски округ**

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Болести мишићно коштаног система – свега М00-М99	42626	9,22	2421	12,25
Друга обољења леђа М40-М49, М53-М54	21177	4,58	1238	6,26
Дегенеративна обољења зглобова М15-М19	4962	1,07	243	1,22
Друга обољења зглобова М00-М-03, М22-М25	4062	0,87	227	1,14
Поремећаји вратног и другог међупршљенског диска М50-М51	1790	0,38	121	0,61
Запаљенско обољење зглобова М05-М14	2335	0,50	235	1,18
Остале болести	419235	90,77	17338	87,74
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Малигна обољења у укупном морбидитету у 2022. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 1,5%. Најчешћи малигнитети на територији округа су: малигнитет дојке, малигнитет бронха и плућа и секундарни злоћудни тумори неозначених и разних локализација, потом малигнитет ректосигмоидног споја дебелог црева и малигнитет дебелог црева. Анализом малигнитета у служби медицине рада уочава се број оболелих - 112 или 0,6% учешћа у укупном морбидитету у овој служби (табела број 16).

Табела број 16 - Најчешћи малигнитети у 2022. години Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Малигне болести –свега С00-С96	6810	1,47	112	0,56
Малигни тумор дојке С50	1068	0,23	25	0,12
Малигни тумор плућа, трахеје и бронха С33-С34	778	0,16	15	0,07

Други секундарни злоћудни тумори неозначених и разних локализација C73-C80, C97	755	0,16	9	0,04
Злоћудни тумори ректосигмоидног споја дебелог црева, чмара и чмарног канала C19-C21	585	0,12	6	0,03
Малигни тумор дебелог црева C18	526	0,11	9	0,04
Остале болести	455051	98,52	19647	99,4
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Група под називом **Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** у укупном морбидитету у 2022. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 11,4%. Најчешћи разлог због којих су се лица јављала код изабраног лекара су ради прегледа и испитивања, потом из других разлога и због потенцијално здравствене угрожености заразном болешћу. Анализом морбидитета у служби медицине рада уочава се да је број лица који је имао контакт са здравственом службом 1786, односно да са 9% узимају учешће у укупном морбидитету у овој служби (табела број 17).

Табела број 17 - Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом /2022 година/ Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом - свега Z00-Z99	52770	11,42	1786	9,03
Лица у здравственим службама из других разлога Z31-Z33, Z37, Z55-Z99	12007	2,59	477	2,41
Остала лица потенцијално здравствено угрожена заразном болешћу Z20, Z22-Z29	11008	2,38	194	0,98
Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања Z00-Z13	25352	5,48	1090	5,51
Остале болести	409091	88,57	17973	90,96
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

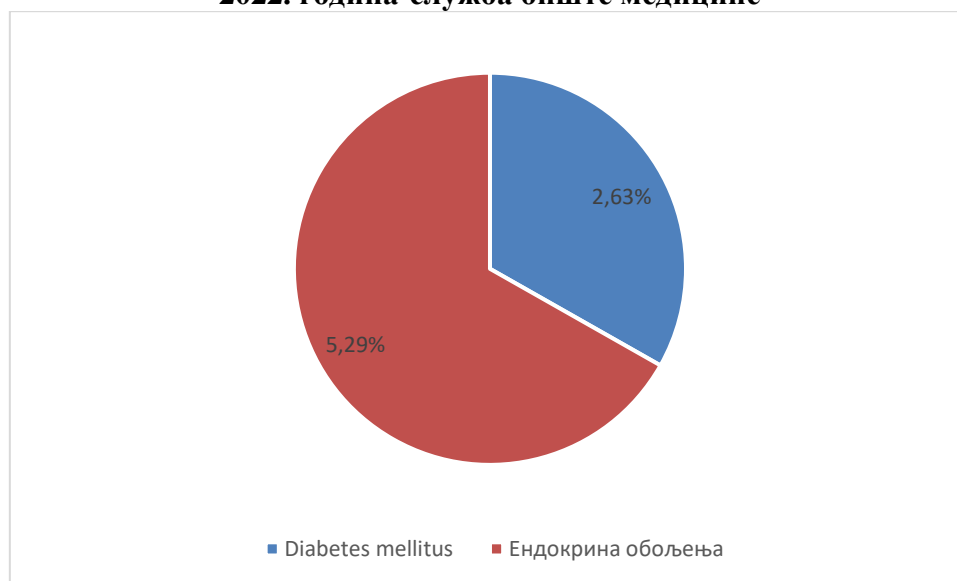

У структури укупног морбидитета у служби опште медицине болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма односно **ендокрине болести** узимају учешће са 5,3% (24455 случаја), од чега је највише заступљен дијабетес мелитус и то са 2,6% или 12172 случаја. (табела број 18 и графикон број 6).

Табела број 18 - Најчешће болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма / 2022. години / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Ендокрине болести E00- E99 свега	24455	5,29	1276	6,45
Дијабетес мелитус E10-14	12172	2,63	229	1,15
Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем E15-E35, E58-E63, E65, E67-E85, E87-E90	6056	1,31	424	2,14
Други поремећаји штитасте жлезде E03-E04, E06-E07	4350	0,94	409	2,06
Остале болести	437406	94,70	18483	93,5
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Графикон број 6. - Дијабетес мелитус у структури ендокриних обољења у Срему 2022. година-служба опште медицине

Што се тиче болести система за варење, оне у укупном морбидитету узимају учешће са 4,4%. Анализирајући здравствено стање током 2022. године, уочено је да су највише заступљене друге болести црева и потрбушнице са 1,2%, потом група болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева са 0,8% као и гастритис и дуоденитис (табела број 19).

**Табела број 19 - Најчешће болести система за варење
Сремски округ 2022. година**

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Болести система за варење – К00-К93 свега	20114	4,35	1308	6,61
Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева К20-К23, К28, К30-К31	3603	0,78	132	0,66
Друге болести црева и потрбушнице К52-К55, К58-К67	5580	1,20	165	0,83
Гастритис и дуоденитис К29	3611	0,78	410	2,07
Остале болести	441747	95,64	18451	93,38
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

У структури укупног морбидитета током 2022. године са близу 8% учествују дијагнозе везане за COVID-19, што је око 4 пута мање у односу на 2021. годину.

Табела број 19а - Најчешће болести U 04-U11 Сремски округ 2022. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Шифра за посебне намене укупно U 04-U11	35110	7,60	158	0,79
Хитна употреба U 07	25404	5,50	70	0,35
Хитна употреба –пост COVID U09	1507	0,32	87	0,44
Потреба за имунизацијом против covid U 11	6992	1,51	0	
Остале болести	426751	92,39	19601	99,20
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Најчешће дијагнозе у оквиру душевних поремећаја приказане су у табели 196.

Табела број 196 - Најчешће болести- душевни поремећаји F00-F99, Сремски округ 2022. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2022.		2022.	
	број	%	број	%
Душевни поремећаји укупно F00-F99	15551	3,36	1216	6,15
Поремећаји расположења F30-F39	4568	0,98	214	1,08
Неуротски, стресогени и телесно манифестни поремећаји F40-F48	5376	1,16	603	3,05
Схизофренија F20-F29	1771	0,38	98	0,49
Остале болести	446310	96,63	18543	93,84
Укупан морбидитет	461861	100	19759	100

Служба за здравствену заштиту школске деце

У служби за здравствену заштиту школске деце укупно регистровани морбидитет у 2022. години за Сремски округ је 106867. Највећи удео у укупном морбидитету ове службе има група обољења под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (36003) или 33,7%, затим на другом месту су болести система за дисање (26291) или 24,6% и на трећем месту су група заразних и паразитарних болести са 9988 оболелих или 9,3% (табела број 20).

Табела број 20 - Најчешће болести у служби за здравствену заштиту школске деце- Сремски округ (2021/2022 година)

Најчешће болести	Школски диспанзер			
	2021.		2022.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	22.121	27	26.291	24,6
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	10.112	12,3	9.988	9,34
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	23.327	28,5	36.003	33,7
Остале	26.192	32	34.585	32,3
Укупан морбидитет	81.752	100	106.867	100

Када посматрамо службу за **предшколску децу** укупно регистровани морбидитет за 2022. годину Сремског округа је 130363. Најчешће болести у овој служби су болести система за дисање 32,5%, потом група дијагноза под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом које имају учешће са 31,7%, затим група под називом Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 10,6% као и заразне и паразитарне болести са 6,9%. (табела број 21).

Табела број 21 - Најчешће болести службе за здравствену заштиту предшколске деце- Сремски округ (2021/2022 година)

Најчешће болести	Дечији диспансер			
	2021.		2022.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	30.582	28,7	42.435	32,5
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	39.108	36,7	41.397	31,7
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лаборат. налази R00-R99	9.569	9	13.824	10,6
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	7.718	7,2	9.046	6,9
Остале	19.504	18,3	23661	18,1
Укупан морбидитет	106.481	100	130.363	100

Посматрајући и анализирајући **рад поливалентних служби** домова здравља Сремског округа за 2022. годину, уочава се да је укупан број посета ове службе женама 17283, укупно одојчадима 13470, а осталој деци број првих посета према старости био је 3542. Највећи број посета категорији жена био је у Дому здравља Сремска Митровица (8607), а најмање у Шидској општини (102). Одојчад су највише била посећена у дому здравља Сремској Митровици (4088), а најмање у дому здравља у Шиду (330 посета). Остала деца-највише су била посећена у Старој Пазови (број посета је 1265), а најмањи број посета забележен је на територији коју покрива дом здравља Шид - само 33 посете. Табела број 22.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 22 - Поливалентна патронажна служба-посете по општинама у 2022. години/Сремски округ

Општина	Женама					Одојчади								Осталој деци				
	УКУПНО	ТРУДНИЦЕ	ПОРОДИЉЕ И БАБИЊАРЕ	ПОСЛЕ ПРЕКИДА ТРУДНОЋЕ	ОСТАЛИМ ЖЕНАМА	УКУПНО	Прве посете према старости							УКУПНО	Прве посете према старости			
							СВЕГА	ДО 6 ДАНА	7-14 ДАНА	15-19 ДАНА	1-2 МЕС.	3-5 МЕС.	6-11 МЕС.		СВЕГА	1-2 ГОД	3-5 ГОД	6 И ВИШЕ ГОД
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
УКУПНО	17283	1345	10023	24	5891	13470	8880	1973	3560	586	944	1013	804	3542	3457	1682	1466	309
ИНЂИЈА	1783	137	1646			2150	576	189	93	33	126	81	54	590	590	299	291	
ПЕЋИНСИ	1304	157	1147			1249	468	131	41	10		154	132	442	442	223	219	
РУМА	1768	35	1454		279	1871	551	346			12	134	59	236	236	149	67	20
С. МИТРОВИЦА	8607	689	2949	16	4953	4088	4088	568	2267	116	562	382	193	976	976	495	460	21
С. ПАЗОВА	3719	314	2738	8	659	3782	3031	681	1098	420	236	249	347	1265	1180	502	410	268
ШИД	102	13	89			330	166	58	61	7	8	13	19	33	33	14	19	

Служба за здравствену заштиту жена

У овој служби, регистровани морбидитет за 2022. годину за територију Сремског округа је 47743, што је мање него претходне године, а прве две водеће групе болести су фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом 62% и болести мокраћно полног система 25%. На трећем месту су трудноћа, рађање и бабиње 5,9%. Посебно место у структури морбидитета имају тумори са 4%.

Табела број 23 - Морбидитет службе здравствене заштите жена- 2021/2022. година/Сремски округ

Болести	Диспансер за жене 2021.		Диспансер за жене 2022.	
	Број	%	Број	%
Тумори C00-D48	1.529	3	1.901	4
Болести мокраћно полног система N00-N99	12.583	24,5	11.962	25
Трудноћа, рађање и бабиње O00-O99	2.710	5,3	2.825	5,9
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	32.981	64,2	29.588	62
Остале	1.514	2,95	1.467	3
Укупан морбидитет	51.317	100	47.743	100

Служба стоматолошке здравствене заштите

Када посматрамо рад стоматолошке службе (**дечија и превентивна стоматологија**) у 2022. години на територији Сремског округа, укупан број посета овој служби је 12184 (11387 у 2021.г), од тога је 7244 првих посета, код 1172 особе извађен је зуб као вид интервенције (1127 у 2021.), а осталих интервенција било је 1048 (416 у 2021.г).

Стоматолошка служба **предшколске деце** у Срему за период 2022. године има укупан морбидитет од 5858 (4830 у 2021. г). Од тога је Caries dentium на територији Сремског округа код ове популације заступљен са 54,8% или 3213 случајева (54,1% у 2021.г), друге болести зуба и потпорних структура са 36,3% или 2126 случајева, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 519 случајева или 8,9%.

Посматрајући рад **школске и превентивне стоматологије** уочава се да је укупан број посета у 2022. години за територију Сремског округа 65303 (58258 у 2021.г), од тога 33692 првих посета. Број извађених зуба је 5253 (5439 у 2021.г), а број осталих урађених интервенција је 4020.

Стоматолошки морбидитет **школске деце** у Срему у 2022. години показује следећу структуру: укупан морбидитет је 29264 (35805 у 2021.г). Од тога Caries dentium на територији Сремског округа заступљен је са 40,9% или 11979 (36,4% у 2021.г) случајева, друге болести зуба и потпорних структура са 52,1% или 15254 случаја, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 2031 или 6,9%.

Спровођењем мера и активности из области стоматолошке здравствене заштите доприноси се заштити и унапређењу не само оралног већ и укупног здравља популације. Разлике у доступности и приступачности стоматолошке службе утичу на степен коришћења услуга али и доприносе дефинисању потреба становништва, већој ефикасности и бољем квалитету стоматолошке здравствене заштите.

Значајно учешће, како у структури морталитета (умирања) тако и у структури морбидитета (разбољевања) имала је и заразна болест-COVID 19.

Када су у питању здравствене установе на **примарном нивоу здравствене заштите** на територији округа реализоване су следеће услуге: прегледи у амбуланти због сумње на COVID – 19 инфекцију, и то и први и поновни, којих је било 127473. Првих прегледа одраслих било је 65049 а поновних 47172 прегледа. Узимање материјала за анализу и тестирање-укупно, извршена је са 201311 услуга. Урађених крвних слика на територији округа било је 53393. Узимање назофарингеалног бриса и/или орофарингеалног бриса за преглед на присуство SARS-CoV-2 вируса у транспортну подлогу, у амбуланти извршено је са 5226. Узимање назофарингеалног бриса и/или орофарингеалног бриса за преглед на присуство SARS-CoV-2 вируса у транспортну подлогу на терену извршено је са 16 услуга. Узимање узорка крви пункцијом за доказивање присуства антитела на вирус SARS-CoV-2, у амбуланти извршено је са 9 услуга. Иста услуга на терену није извршена као ни услуга квалитативно одређивање IgM и/или IgG антитела на вирус SARS-CoV-2 имунохроматографским тестом. Узимање материјала (назофарингеални брис, слива и др.) у циљу доказивања вирусног Ag SARS-CoV-2 реализовано је са 74187, а детекција вирусног Ag SARS-CoV-2 квалитативном методом са 68480 услуга. Укупан број пружених услуга Рендген дијагностике за COVID 19 пацијенте је 8293. Санитетски превоз пружен за исте пацијенте реализован је са 9466 услуга. Подељено је укупно 79096 доза вакцине. Укупан број лица који је прегледан у COVID амбулантама Сремског округа је 86852. **На секундарном нивоу здравствене заштите – капацитети и коришћење везано за COVID 19** током 2022. године: број прегледа у амбуланти због сумње на COVID-19 инфекцију је 18707, број лица прегледаних у амбуланти због сумње на COVID-19 инфекцију је 18707. Број пацијената са потврђеном COVID-19 инфекцијом који су задржани на болничком лечењу је 529. Од укупног броја пацијената који су задржани на болничком лечењу, број оних којима није потребна терапија кисеоником било је 343, а број оних којима је била потребна терапија кисеоником је 483. Број оних којима је била потребна механичка вентилација је 77 лица. Број пружених услуга РТГ дијагностике за COVID-19 пацијенте на секундарном нивоу здравствене заштите је 4897, а број пружених услуга ЦТ дијагностике за COVID-19 пацијенте је 51. Услуга узимање брисева за преглед на присуство SARS-CoV-2 вируса у

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

транспортну подлогу реализована је са 24 услуге. Укупан број Real – Time PCR тестова на SARS-CoV-2 вирус који су урађени у установи је 5000, а број брзих серолошких тестова који су урађени за одређивање IgM и/или IgG антитела на вирус SARS-CoV - 2 је 0. Урађено је укупно 31008 антигенских тестова за одређивање вирусног антигена.

Организација и рад здравствене службе у Сремском округу

На територији Сремског округа здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 здравствених установа (нису укључене приватне здравствене установе). На примарном нивоу то је 7 домова здравља: Дз Сремска Митровица, Дз Ириг, Дз Рума, Дз Шид, Дз „Јован Јовановић Змај“-Стара Пазова, Дз „Милорад Мика Павловић“- Инђија и Дз „Драган Фундук“-Пећинци и Апотека Сремска Митровица. На секундарном нивоу то су три болнице: једна општа болница (Општа болница Сремска Митровица) и две специјалне болнице (Специјалне болница „др Боривоје Гњатић“- Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“Врдник). Здравствену делатност на више нивоа, обавља Завод за јавно здравље Сремска Митровица.

Коришћење ванболничке здравствене заштите

У анализи коришћења ванболничке здравствене заштите одабрани параметри за евалуацију и процењивање су добијени из статистичких извештаја од стране здравствених установа (број посета и кадрови), а нормативи су рачунати према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

Служба опште медицине

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2021. године), број одраслог становништва на територији Сремског округа је 239.394. У службама опште медицине на територији Сремског округа у 2022. години, запослено је укупно 357 здравствених радника, од чега 138 доктора, 198 медицинских сестара-техничара са средњом стручном спремом и 21 са вишом стручном спремом. На територији округа, није постигнута задовољавајућа покривеност становништва, јер је један лекар на просечно 1.735 становника (норматив је један лекар на 1600 становника). Када посматрамо посете код лекара у овој служби за 2022. годину на територији Срема, укупан број је 939.777 (1.065.994 у 2021.г), што на годишњем нивоу по лекару износи 6810 (норматив је 7.350), што је у нивоу са прошлом годином..

Сваки лекар у служби имао је просечно 31 посету на дан (норматив - 35 посета дневно).

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба за здравствену заштиту предшколске деце

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2021. година) број деце узраста до 6 година је 18.757. Према статистичким извештајима за период 2022. године здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица, у домовима здравља при диспанзерима за предшколску децу на територији Сремског округа у 2022. години запослено је укупно 30 доктора медицине (23 специјалисти педијатрије, 3 су на специјализацији, 4 доктора опште медицине), 31 медицинска сестра-техничар са средњом стручном спремом и 7 са вишом стручном спремом. У Срему је постигнута задовољавајућа покривеност од једног лекара на 625 деце (норматив један лекар на 850 деце предшколског узраста). Када се анализирају посете у овој служби за 2022. годину за територију Срема, укупан број посета код лекара у ординацији је 144.768 (133467 у 2021.г), што по лекару износи 4826 (4943 у 2021.г) (норматив је 6.300 посета на годишњем нивоу). Просечан број посета по лекару дневно је 22 што је у складу са нормативом (норматив је 30 посета на дан).

Служба за здравствену заштиту школске деце

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2021. година) број школске деце је 37448. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље, служба за здравствену заштиту школске деце на територији Сремског округа за посматрану годину има запослено укупно 29 лекара (14 специјалиста, 6 на специјализацији, 9 лекара опште медицине), 24 медицинске сестре са средњом стручном спремом и 5 са вишом стручном спремом. Имајући ово у виду, постигнута је задовољавајућа покривеност од једног лекара на просечно 1291 дете школског узраста (норматив један лекар на 1.500 деце школског узраста). Укупан број посета за 2022. годину у овој служби на територији Сремског округа је 134.587 (106815 у 2021.г). Просечан број посета по лекару за ове службе Сремског округа износи 4641 (4108 у 2021.г) (норматив је 6.300 на годишњем нивоу), а дневно по лекару просечан број посета је 21 (норматив је 30).

Служба за здравствену заштиту жена

У 2022. години, на територији Сремског округа, укупан број систематских прегледа у овој служби био је 26301. Број контролних прегледа у 2022. години био је 28359. Укупан број посета у гинеколошким ординацијама за 2022. годину Сремског округа је 75811 (65411 у 2021.г), од тога првих посета је 29392. здравља.

Укупан број посета у Саветовалишту за планирање породице у 2022. години на територији Срема је 4399 , од чега је 2407 првих посета.

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2021. година) број жена од 15 и више година је 128312. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље у овим службама домова здравља Сремског округа, у 2022. години запослено је

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

22 лекара, од тога 20 специјалиста и 2 на специјализацији, 25 медицинских сестара/техничара са средњом стручном спремом и 2 са вишом стручном спремом. На округу је постигнута задовољавајућа покривеност од једног гинеколога на просечно 5832 жена животне доби од 15 и више година (норматив је 1 гинеколог на 6.500 жена). Укупан број посета је 75811, што просечно по лекару износи 3446. Просечан број посета по лекару на дан износи 16 посета, што је више у односу на прошлу годину.

Болничка здравствена заштита

Право на стационарно лечење у установама секунадарне здравствене заштите на територији Сремског округа остварило је укупно 18943 болесника, што је око 6,8% осигураних лица, односно 6,4% процењеног броја становника. На укупно 934 постеље у болницама округа остварено је укупно 192667 болничких дана, са просечном заузетошћу од 56,5%. Лечење болесника трајало је у просеку 10,2 дана (најдуже у специјалној болници Стари Сланкамен 33,6, док је у Општој болници 5 дана). На нивоу округа, стационарну здравствену заштиту пружало је укупно 211 лекара, 749 медицинских сестара и 6 здравствених сарадника, као и 84 административних и 244 техничко помоћних радника. У односу на стандарде мера извршења за докторе специјалисте у болничкој и поликлиничкој делатности, у већини служби Опште болнице Сремска Митровица постоји мањи број пацијената по специјалисти, као и просечан број прегледа по специјалисти. У 8 операционих сала окружне болнице остварено је просечно 140 операција по специјалисти или укупно 5459 операција. Реализовано је укупно 952042 здравствене услуге за амбулантне и 1591359 услуга за стационарне пацијенте. У оквиру лабораторијске дијагностике прегледано је укупно 113988 узорака. Дијагностичке процедуре са снимањем остварило је укупно 52102 пацијента за РТГ, 18084 за ултразвук, 2807 за доплер и 15858 за скенер. Болнице је посетило укупно 587 пратилаца и остварено је укупно 2865 дана боравка.

У моменту израде ове анализе, Показатељи квалитета рада здравствених установа нису били доступни за 2022. годину.

ОБОЛЕВАЊЕ И УМИРАЊЕ ОД МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ У ПЕРИОДУ 2016-2020.

Расположиви подаци о броју оболелих и умрлих од малигнух болести у Срему за период 2020-2021. су непотпуни (унос података је у току) за валидну анализу у погледу реалне учесталости оболевања и умирања од ових болести. Из тих разлога, за потребе ове анализе, достављамо Вам тражене податке из регистра за рак за Сремски округ, за период 2016-2020.

Према расположивим подацима Регистра за рак Завода за јавно здравље Сремска Митровица, тренд оболевања у посматраном петогодишњем периоду од малигнух болести у Сремском округу је стабилан (табела 24). Мање годишње варијације могу се објаснити првенствено неуједначеним пријављивањем малигнух неоплазми на терену, док су на број и структуру регистрованих обољења/смрти од малигнух неоплазми утицај имали организовани скрининг карцинома дојке, грлића материце и колоректалног

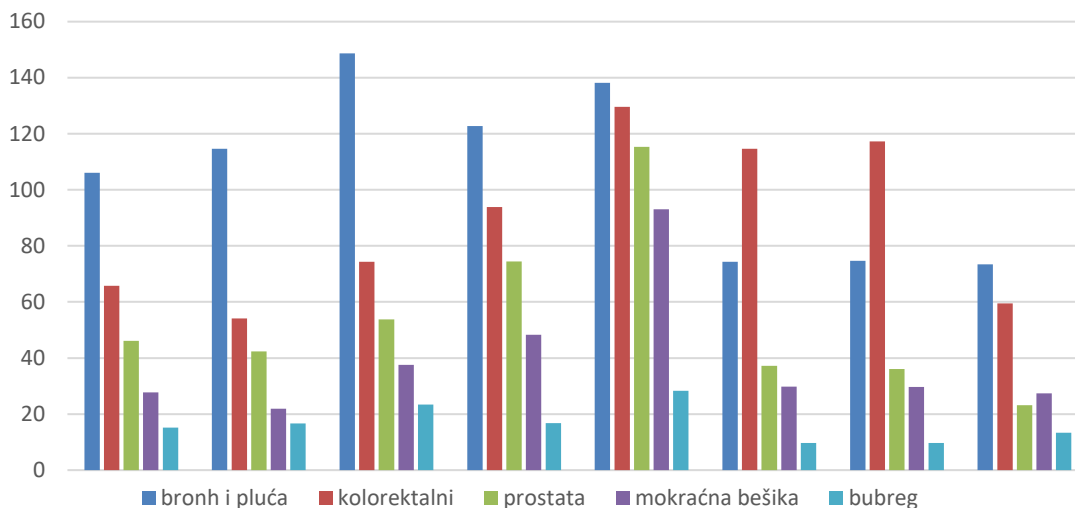
карцинома са једне и формирање онколошког одсека у Општој болници Сремска Митровица уз увођење иновативних протокола лечења и савремене медикаментозне терапије.

Табела 24: Број оболелих и стандардинована инциденција оболевања од малигнух болести у Срему у периоду 2016-2020.

рб	година	м	Inc/100000	ж	Inc/100000
1	2016	1096	734,6	966	644,5
2	2017	1252	844,1	1116	752,4
3	2018	1111	386,2	1006	334,0
4	2019	1131	388,8	1018	338,5
5	2020	1136	383,4	907	289,5

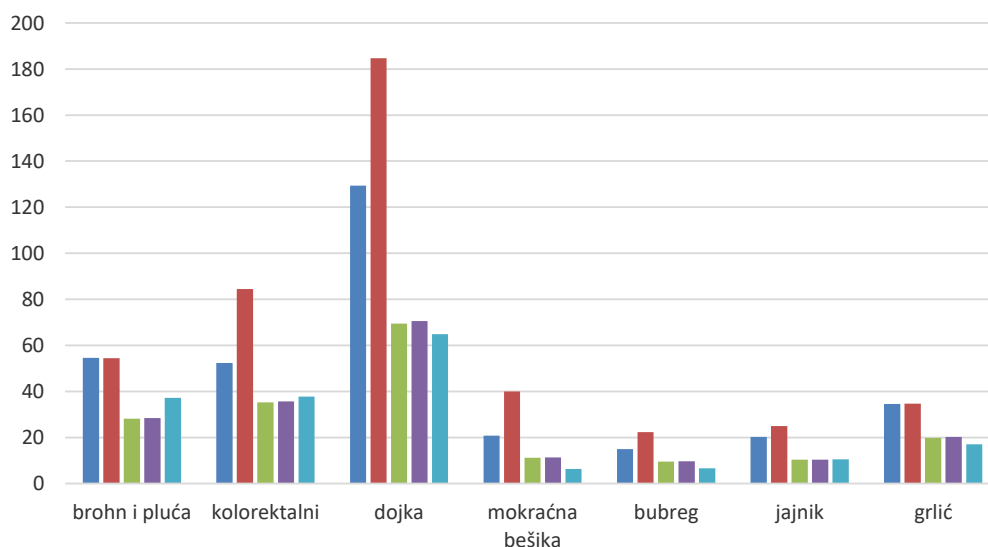
Водећа локализација код мушкараца оболелих од малигнух неоплазми у Срему у периоду 2016-2020 години су плућа, затим колон и ректум, на трећем месту су карциноми простате, а на четвртм су карциноми мокраћне бешике (види графикон 7). Уочава се да је колоректални карцином на првом месту по учесталости у 2020. години, што се највероватније може објаснити интензивирањем организованог скрининга на територији округа.

Графикон 7: Водеће локализације малигну неоплазми код мушкараца Сремског округа у периоду 2016.-2020. године

Код жена у истом периоду, малигни процес је најчешће био локализован на дојци, колону и ректуму, плучима, те грлићу и јајницима (види Графикон 8):

Графикон 8: Водеће локализације малигну неоплазми код жена Сремског округа у периоду 2016.-2020. године

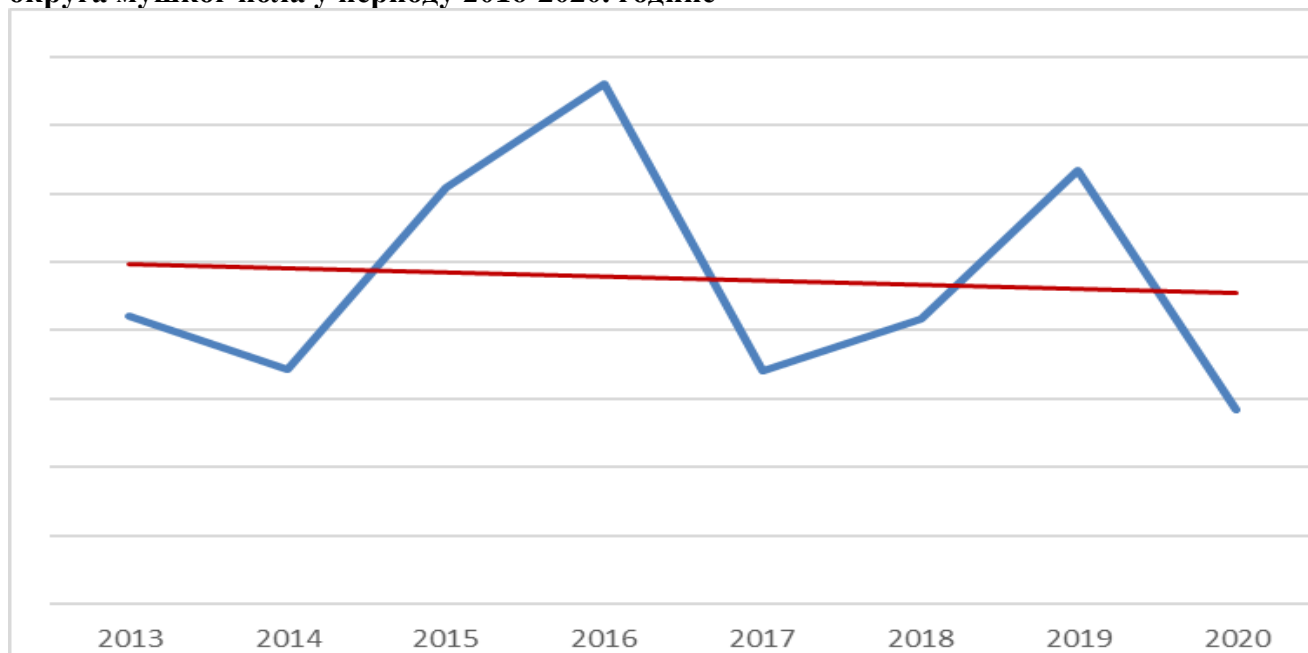

Ова структура прати структуру оболевања у Републици Србији и европском региону.

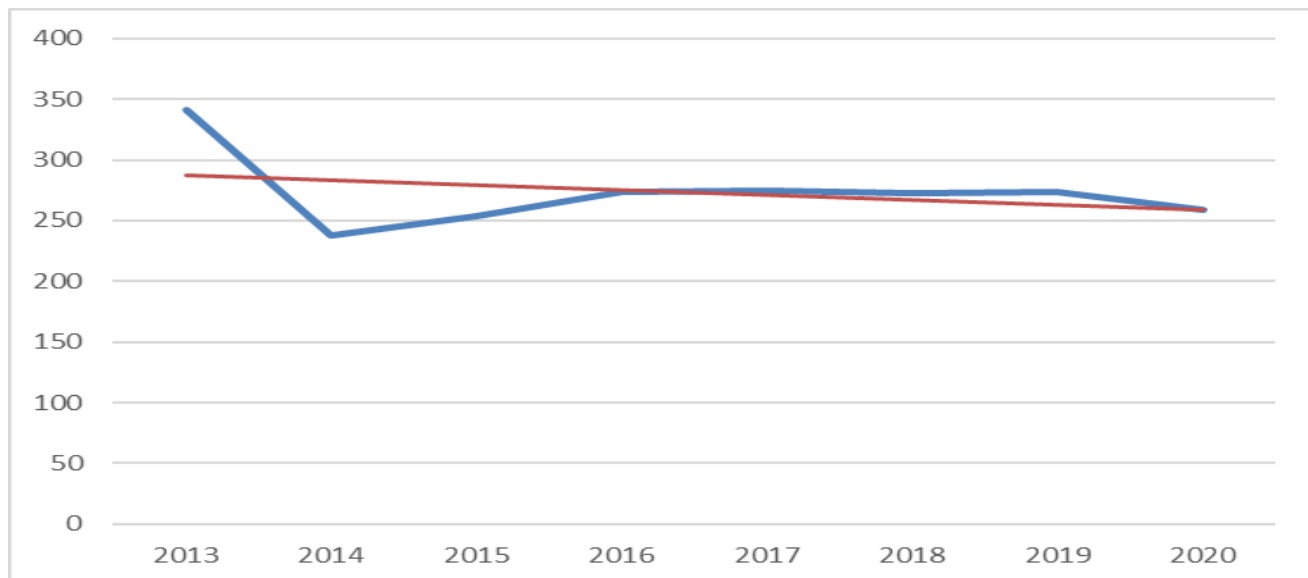
И поред годишњих варијација, које се могу приписати неуједначеном и неквалитетном пријављивању, у посматраном периоду се уочава стабилан тренд умирања од малигнух неоплазми код мушкараца.

Графикон 9: Стопа морталитета од малигнух неоплазми код становника Сремског округа мушког пола у периоду 2016-2020. године

Што се тренда умирања код жена тиче, у посматраном периоду се уочава стабилан тренд стопе умирања од малигнух неоплазми код жена:

Графикон 10: Стандаризована стопа морталитета од малигнух неоплазми код становника Сремског округа женског пола у периоду 2013-2019. године

Када је у питању полно специфични морталитет, **рак дојке** је најчешћи малигни тумор у оболевању и умирању од малигних болести код жена у Срему у истом периоду.

Малигни тумори дебелог црева и ректума у Срему друга су по учесталости локализација рака у оболевању и умирању код мушкараца, односно, трећи по учесталости у оболевању и умирању од малигних тумора код жена.

Рак мокраћне бешике је током периода 2016-2020. године био четврти по учесталости малигни тумор у оболевању међу нашим женама.

Рак простате је трећи по учесталости малигни процес у структури оболелих и умрлих међу нашим мушкарцима са малигним неоплазмама у посматраном периоду.

Раним откривањем, правилном и правовременом дијагностиком, а такође увођењем иновативних протокола лечења у округу, може се утицати не само на продужење животног века, већ и квалитета живота онколошких болесника.

ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ И УМИРАЊУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ У ТОКУ 2022. ГОДИНЕ

Од 01.01.2022. године заразне болести се пријављују електронски, уносом у базу података - Сервис јавног здравља. Доступни подаци су самим тим теже упоредиви. Варијације се приписују променом у начину пријављивања и колебању броја пријављених обољења од респираторних болести.

Табела 25: Инциденција оболевања и морталитет од заразних болести у 2022. години

година	Број оболелих	Inc/100 000	Број умрлих	Mt/100 000
2022	705	249,51	4	1,41

Обзиром на пандемију COVID19 и у Републици Србији и Срему је регистрован велики број оболелих.

Табела 26: Инциденција оболевања од COVID19

година	Број оболелих	Inc/100 000
2022	35216	12463,76

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ВАЗДУХОМ

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду ова група болести је на другом месту. Најзаступљеније обољење из ове групе је туберкулоза. (табела бр.27).

Табела бр.27: Број оболелих и инциденција оболевања од болести које се преносе ваздухом

година	Број оболелих	Inc/100 000
2022.	33	11,68

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ХРАНОМ, ВОДОМ И БОЛЕСТИ УЗРОКОВАНЕ ОКРУЖЕЊЕМ

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду цревне заразне болести заузимају прво место. Најзаступљенија болест из ове групе је Enteritis salmonelosa (A02.0)

Табела бр.28: Број оболелих и инциденција оболевања од болести које се преносе храном, водом и болести узроковане окружењем

година	Број оболелих	Inc/100 000
2022.	48	16,98

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ПОЛНО ПРЕНОСИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Полно преносиве су међу најређе регистрованим обољењима због инсуфицијентног пријављивања и лабораторијске дијагностике. Најчешће регистровано обољење је Infect. chlamidialis.

Табела бр.29: Број оболелих и инциденција оболевања од сексуално преносивих заразних болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2022	16	5,66

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ЗООНОЗА

Зоонозе се последњих година региструју углавном као појединачни случајеви.

Табела бр.30: Број оболелих и инциденција оболевања од зоонозе

година	Број оболелих	Inc/100 000
2022	2	0,70

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ГРИПА

Подаци се односе на лабораторијски потврђене случајеве обољења грипа и обољења слична грипу обзиром да из базе података није било могуће извући податак о броју пријављених акутних респираторних инфекција.

Табела бр.31: Број оболелих и инциденција оболевања од обољења сличних грипу

година	Број оболелих	Inc/100 000	Број вакцинисаних лица
2022.	593	209,87	15236

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ВАКЦИНАМА ПРЕВЕНТАБИЛНИХ БОЛЕСТИ

Из групе вакцинама превентабилних болести (тражених у допису) у посматраном периоду није регистровано ниједно обољење.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ У СРЕМСКОМ ОКРУГУ

Имунизација обавезним вакцинама у Сремском округу се одвијала континуирано на свим вакциналним пунктовима.

Током 2022. године, није постигнут задовољавајући вакцинални обухват (преко 95%) ниједном вакцином предвиђеном Правилником о имунизацији и начину заштите лековима сем вакцином против туберкулозе и примовакцинације против дифтерије, тетануса, дечје парализе, великог кашља и хемофилуса инфлуенце (Пентаксим вакцина).

Вакцинални обухват вакцинама према клиничким индикацијама је годинама уназад незадовољавајући.

РЕГИОНАЛНИ РЕГИСТРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Показатељи о оболевању од хроничних незаразних болести на територији Сремског округа добијају се из Регистра који се воде у Заводу за јавно здравље Сремска Митровица и то:

- Регистар за акутни коронарни синдром,
- Регистар за дијабетес мелитус и
- Регистар за малигне болести.

Вођење популационих регистара је основни део сваког националног програма за контролу хроничних незаразних болести. У регистар се уносе подаци о сваком новооткривеном случају обољења на територији округа. Сам процес регистрације подразумева организовано прикупљање, унос, чување, анализу и интерпретацију података о новооткривеним случајевима обољења.

Основна улога Регистра је:

- утврђивање инциденције по узрасту, полу, месту оболевања,
- континуирано праћење кретања стопа инциденције током времена,
- анализа стопе преживљавања,
- утврђивање директних и индиректних трошкова лечења насталих због привремене или трајне онеспособљености или превремене смрти.

Вођење Регистра има огроман јавно-здравствени значај, јер обезбеђује:

- процену оптерећења друштва хроничним незаразним болестима на националном нивоу,
- планирање здравствене заштите (опреме, кадрова, простора)
- израду превентивних стратегија и програма превенције, формулисање здравствене политике
- евалуацију спроведених програма.

РЕГИОНАЛНИ РЕГИСТРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Показатељи о оболевању од хроничних незаразних болести на територији Сремског округа добијају се из Регистра који се воде у Заводу за јавно здравље Сремска Митровица и то:

- Регистар за акутни коронарни синдром,
- Регистар за дијабетес мелитус и
- Регистар за малигне болести.

Вођење популационих регистара је основни део сваког националног програма за контролу хроничних незаразних болести. У регистар се уносе подаци о сваком новооткривеном случају обољења на територији округа. Сам процес регистрације

подразумева организовано прикупљање, унос, чување, анализу и интерпретацију података о новооткривеним случајевима обољења.

Основна улога Регистра је:

- утврђивање инциденције по узрасту, полу, месту оболевања,
- континуирано праћење кретања стопа инциденције током времена,
- анализа стопе преживљавања,
- утврђивање директних и индиректних трошкова лечења насталих због привремене или трајне онеспособљености или превремене смрти.

Вођење Регистра има огроман јавно-здравствени значај, јер обезбеђује:

- процену оптерећења друштва хроничним незаразним болестима на националном нивоу,
- планирање здравствене заштите (опреме, кадрова, простора)
- израду превентивних стратегија и програма превенције, формулисање здравствене политике
- евалуацију спроведених програма.

АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ

Под акутним коронарним синдромом подразумевају се акутни инфаркт миокарда, нестабилна ангина пекторис и изненадна срчана смрт.

*Показатељи оболевања

Према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2021. године пријављено укупно 797 случајева **акутног коронарног синдрома**. Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) од 2010. до 2021. године приказане су у табели 32.

Табела 32 - Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) од 2010. до 2020. године

рб	година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Акутни коронарни синдром				
1.	2010.	752	232,7	124,5
2.	2011.	851	265,3	138,1
3.	2012.	753	242,6	114,7
4.	2013.	522	169,2	78,4
5.	2014.	711	231,8	108,0
6.	2015.	799	262,1	126,3
7.	2016.	638	210,6	93,2
8.	2017.	623	207,0	91,3
9.	2018.	775	259,1	120,4
10.	2019.	776	261,1	116,7
11.	2020.	695	235,5	108,6
12.	2021.	797	272,4	126,1

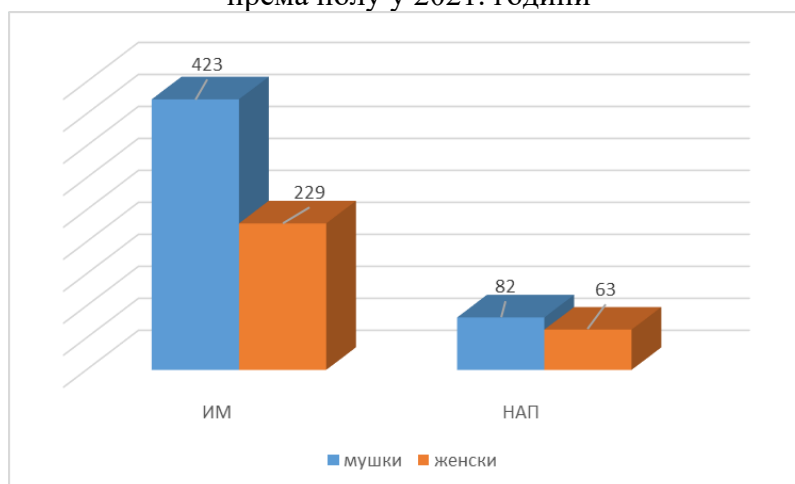

Што се тиче оболевања од **инфаркта миокарда**, према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2021. године пријављено укупно 652 новооболелих особа, од тога је 65% мушкараца. Највећи број пријављених случајева припада популацији старијој од 75 година. Стандардизована стопа инциденције (популација света) износи 104,0 на 100.000 становника, а нестандардизована стопа износи 222,8 на 100.000 становника.

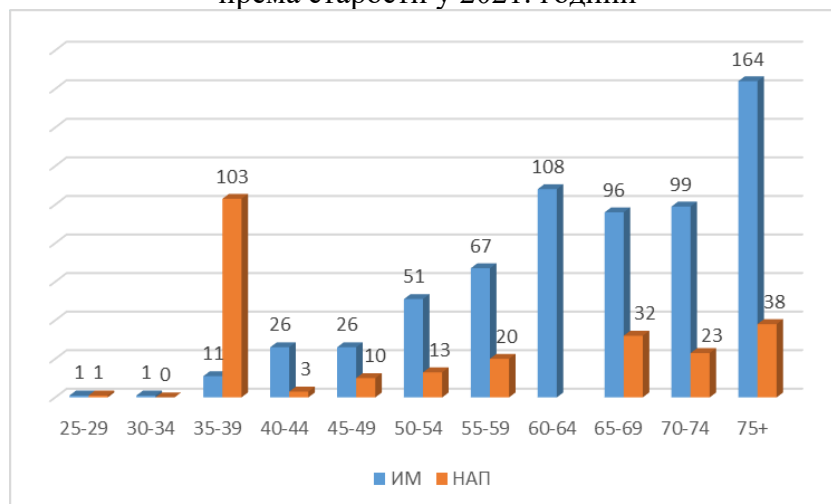
Током 2021. године пријављено је укупно 145 новооболелих од **нестабилне ангине пекторис**, са већим учешћем мушког пола. Највећи број пријављених случајева припада популацији од 70-74 година. Стандардизована стопа инциденције (популација света) износи 22,1 на 100.000 становника, а нестандардизована стопа износи 49,6 на 100.000 становника.

Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу и старости у 2021. години приказан је на графиконима 11 и 12.

Графикон 11 - Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу у 2021. години

Графикон 12 - Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према старости у 2021. години

Стопа инциденције од акутног коронарног синдрома према узрасту (0-75) износи 272,4 на 100 000 становника (нестандардизована) и 126,1 на 100 000 становника (стандардизована на популацију света).

*Показатељи умирања

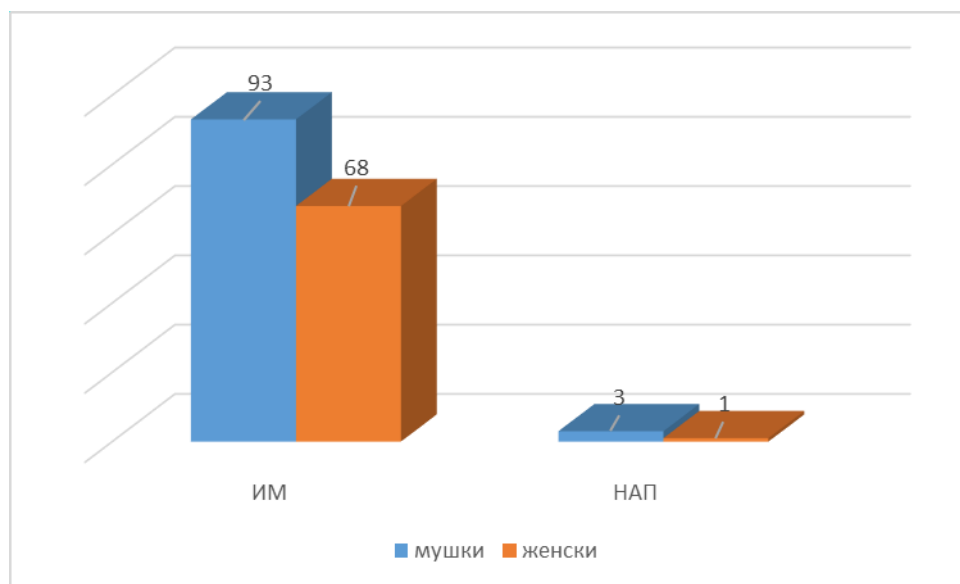
Према подацима Регистра за **акутни коронарни синдром** у Сремском округу је током 2021. године умрло укупно 165 особа од акутног коронарног синдрома, са стопом морталитета 56,4 на 100 000 становника 0-75 година (нестандардизована) и 22,4 на 100 000 становника (стандардизована на популацију света).

Укупан број умрлих од **инфаркта миокарда** у 2021. години износио је 161, од тога 93 мушкараца и 68 жена. Стандардизована стопа морталитета инфаркта миокарда (популација света) износи 21,9 на 100.000 становника.

Укупан број умрлих од **нестабилне ангине пекторис** је 4, са већим учешћем мушког пола. Стандардизована стопа морталитета нестабилне ангине пекторис (популација света) износи 0,6 на 100.000 становника.

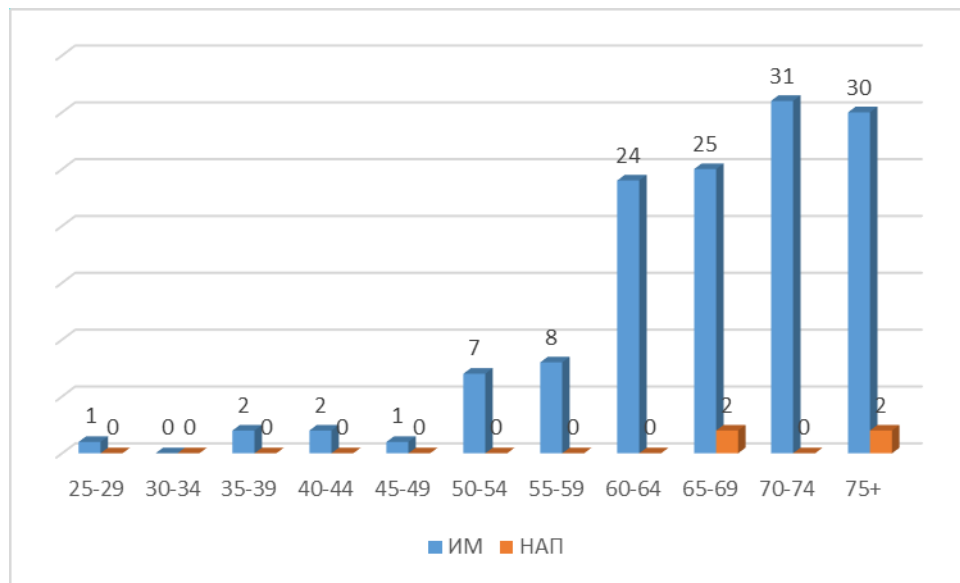
Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу и старости у 2021. години приказан је на графиконима 13 и 14.

Графикон 13 - Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу у 2021. години

Графикон 14 - Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према старости у 2021. години

ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

*Показатељи оболевања

Према подацима Регистра за дијабетес мелитус у Сремском округу је током 2021. године пријављено укупно 12 новооболелих од дијабетеса типа I (0-14 година) и 559 новооболелих од дијабетеса типа II. Број новооболелих и стопе инциденције од 2010. до 2021. године приказане су у табели 33.

Табела 33 - Број новооболелих и стопе инциденције од 2010. до 2021. године

Показатељ				
	Година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес (0 - 14 година)				
1.	2010.	5	10,2	10,1
2.	2011.	6	12,5	10,4
3.	2012.	4	9,2	8,0
4.	2013.	7	16,2	15,4
5.	2014.	16	37,3	37,4
6.	2015.	7	16,4	14,0
7.	2016.	6	14,1	12,6
8.	2017.	6	14,2	12,2
9.	2018.	5	11,9	10,0

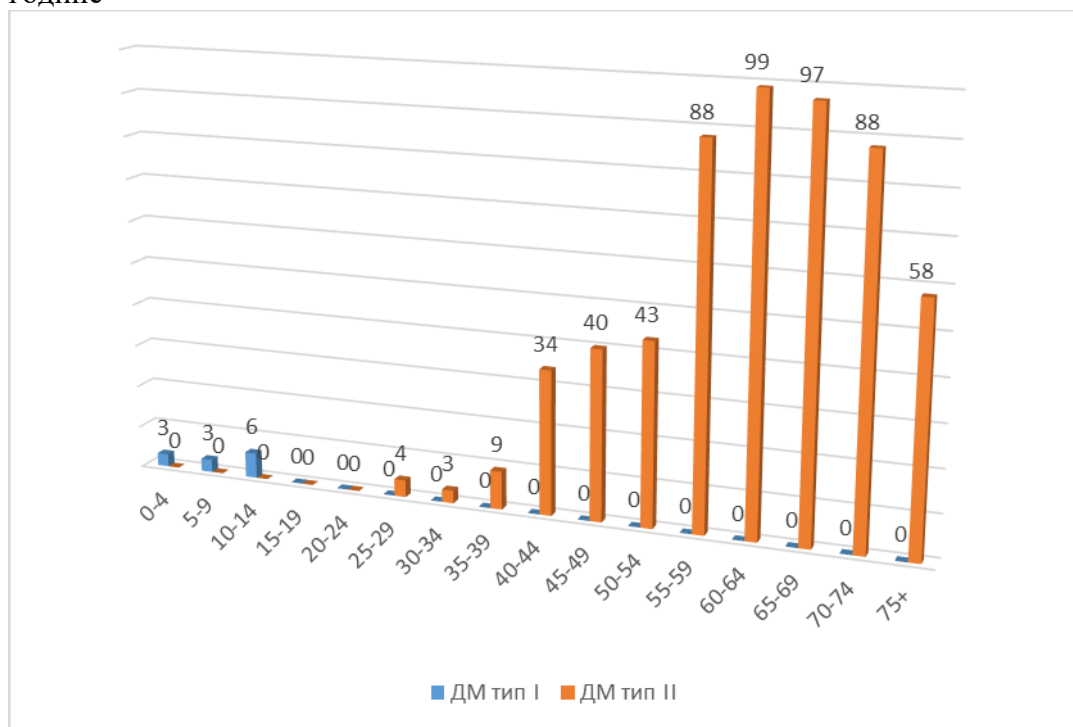
Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

10.	2019.	12	28,7	26,0
11.	2020.	8	19,3	17,1
12.	2021.	12	29,1	28,1
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)				
1.	2010.	833	257,7	154,5
2.	2011.	896	279,4	164,9
3.	2012.	662	213,3	120,7
4.	2013.	741	240,2	134,5
5.	2014.	836	272,6	147,7
6.	2015.	735	241,1	130,0
7.	2016.	628	207,3	113,8
8.	2017.	563	187,1	100,5
9.	2018.	673	225,0	117,9
10.	2019.	713	239,9	127,6
11.	2020.	512	173,5	90,4
12.	2021.	559	191,1	100,5

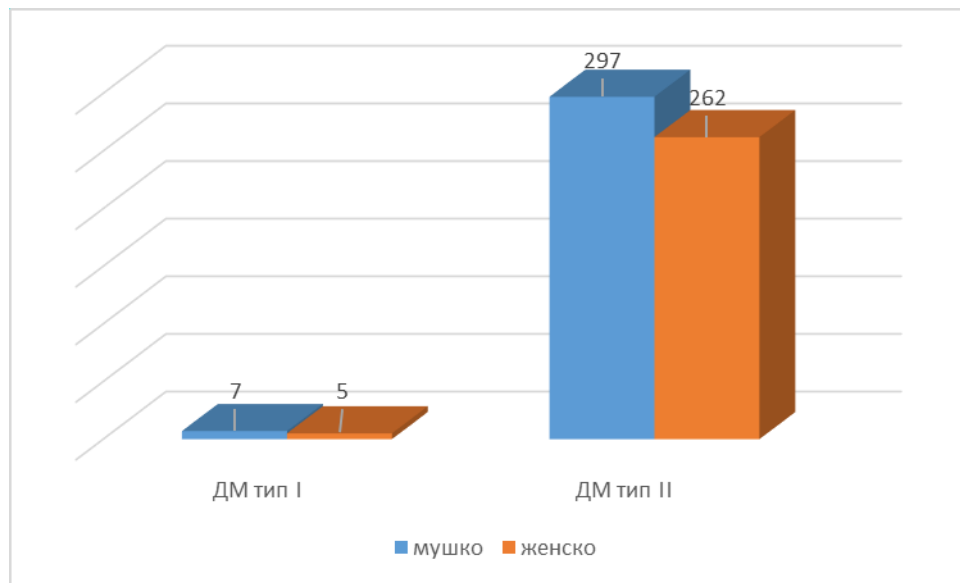
Највећи број новооболелих је међу дечијом популацијом узраста 10-14 година, укупно 6 случајева ДМ типа I и међу старијима узраста 60-64 године, 99 случајева. (графикон 15)

Графикон 15. Број новооболелих од дијабетеса типа I и типа II према узрасту 2021. године

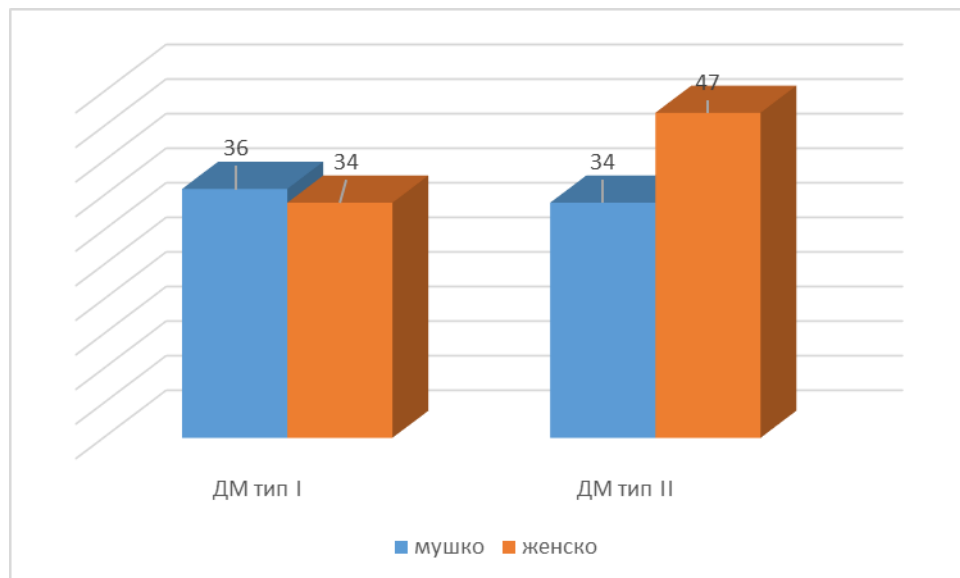
Графикон 15а - Однос полова међу оболелима од дијабетеса 2021. године

*Показатељи умирања

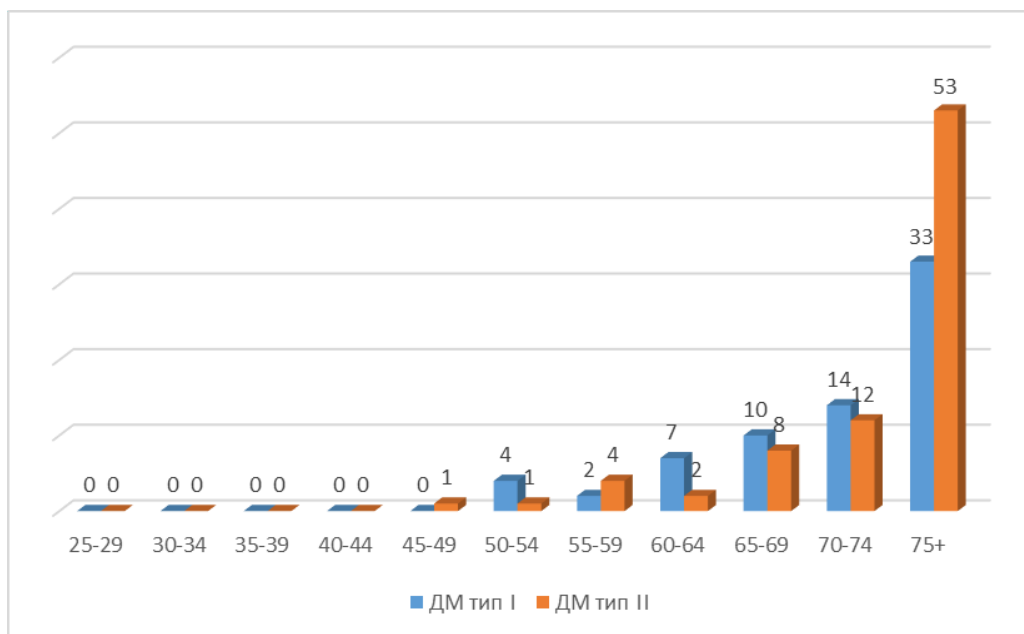
Током 2021. године у Сремском округу је умрло укупно 70 особа од шећерне болести типа I и 81 особа од шећерне болести типа II. Однос полова међу умрлима приказан је на графикону 16.

Графикон 16 - Однос полова међу умрлима од дијабетеса 2021. године

Графикон 17 - Број умрлих према узрасним групама од оба типа дијабетес мелитуса у 2021. години

Број умрлих, као и стопе морталитета од оба типа шећерне болести приказани су у табели 34.

Табела 34 - Број умрлих и стопе морталитета од шећерне болести 2021. година

Показатељ			
Година	Број умрлих	Нестандардизована стопа морталитета на 100.000	Стандардизована* стопа морталитета на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес			
2016.	82	27,1	10,9
2017.	107	35,5	13,2
2018.	79	26,4	9,7
2019.	76	25,6	10,0
2020.	74	25,1	8,6
2021.	70	23,9	8,6
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)			
2016.	114	37,6	12,9
2017.	101	33,6	11,0
2018.	86	28,8	10,1
2019.	69	23,2	7,6
2020.	80	27,1	8,4
2021.	81	27,7	9,0

ХИГИЈЕНА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области хигијене и заштите животне средине, Завод за јавно здравље Сремска Митровица је у 2022. години наставио да врши надзор над централним градским водоводима, сеоским водоводима, јавним водним објектима, као и намирницама у складу са Законом, у свим градовима и општинама Сремског округа.

У току 2022. године, као и предходних година, вршена је:

- Контрола квалитета вода са централних, сеоских, школских и јавних водних објеката
- Контрола санитарно-хигијенских услова у школским, предшколским и другим наставним објектима, објектима колективне исхране и стационарним здравственим установама
- Контрола здравствене безбедности хране у објектима колективне исхране (предшколски, школски, интернатски, студентски, раднички и болнички ресторани)
- Контрола хигијенског стања и стерилизације у здравственим установама у циљу спречавања и сузбијања болничких инфекција
- Хигијенско-санитарни надзор прихватних центара у општини Шид (Мотел у Адашевцима, Месна индустрија Шид на железничкој станици и Принциповац)

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Централна градска подручја на територији Сремског округа (Сремска Митровица, Рума са Иригом и Врдником, Шид, Стара Пазова са Новом Пазовом, Пећинци, Инђија) снабдевају се водом за пиће преко градских водовода. На свим централним водоводима успостављене су зоне санитарне заштите. Пречишћавање сирове воде обавља се на водоводима у Сремској Митровици и Руми.

На свим централним градским водоводима успостављена је континуирана дезинфекција воде и обавља се систематска контрола хигијенске исправности воде за пиће.

У току 2022. године на подручју Сремског округа са свих централних градских водовода узето 1829 узорка воде за пиће за анализу на основни микробиолошки преглед од чега је 129 (7,05%) било микробиолошки неисправно. Узроци неисправности су биле аеробне мезофилне бактерије, колиформне бактерије, *Streptococcus faecalis* у два узорка и *Pseudomonas aeruginosa* у три узорка, услед техничких пропуста у дезинфекцији (хлорисању).

У физичко-хемијском прегледу било је неисправно 656 (36,98%), од укупно узетих 1774 узорка. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је: манган, гвожђе, мутноћа, боја и нитрити.

У 55 села грађани се снабдевају водом за пиће из 53 локална водовода. На овим водоводима успостављене су зоне санитарне заштите и врши се систематска контрола хигијенске исправности воде за пиће. Континуирана дезинфекција воде на поменутих водоводима се редовно обавља.

У току 2022. године на подручју Сремског управног округа из сеоских водовода узето је на анализу на основни микробиолошки преглед 1272 узорак воде и од тога је 169 (13,29%) било неисправно. Узрок микробиолошке неисправности су биле аеробне мезофилне бактерије, колиформне бактерије, *Streptococcus faecalis* у једном узорку и *Pseudomonas aeruginosa* у два узорка. Физичко-хемијска исправност је испитана у 1086 узорака воде, од чега је 342 (31,50%) узорка било неисправно. Најчешћи узроци неисправности су били: манган, гвожђе, амонијак, боја, мутноћа и нитрити.

На подручју Сремског управног округа у току 2022. године контрола воде за пиће из локалних водних објеката који служе за јавно водоснабдевање, обављана је у 76 од 99 објеката.

Јавне чесме у општини Сремска Митровица имају обезбеђену систематску контролу хигијенске исправности воде, док се у осатлим општинама раде спорадичне контроле а у неким се не обављају уопште, услед недостатка финансијских средстава у месним заједницама. У општини Сремска Митровица узорковано је 212 узорака воде са 68 артешких чесми, од чега је 72 (33,96%) узорка физичко-хемијски неисправно. Најчешћи узроци неисправности су: арсен, манган, гвожђе, мутноћа, мирис и боја. Повећана вредност концентрације арсена је утврђена у 33 узорка. У Сремској Рачи (бунари на изворишту сеоског водовода пре пречишћавања) и у Ноћају на једном бунару је забележена повећана вредност концентрације арсена. Микробиолошка исправност је испитана у 202 узорка воде, од чега су два (0,99%) узорка било неисправна. Најчешћи узроци неисправности су: аеробни мезофилни микроорганизми, колиформне бактерије фекалног порекла и *Streptococcus faecalis* у једном узорку.

КВАЛИТЕТ БАЗЕНСКЕ ВОДЕ

Табела 35. Затворени базени- 2022. година

Насеље/базен	Укупан број узорака	Број здравствено исправних узорака		Број здравствено неисправних узорака	
		п	%	п	%
С.Митровица,СПЦ Пинки, мали базен	11	11	100,00	0	0,00
С.Митровица,СПЦ Пинки, велики базен	11	11	100,00	0	0,00
Рума,UTD Casablanca DOO, затворен базен	3	2	66,66	1	33,33
Врдник, СБ Термал, велики базен	48	47	97,92	1	2,08
Врдник, СБ Термал, мали базен	48	47	97,92	1	2,08
Врдник, Хотел Фрушке терме, базен Б1	12	12	100,00	0	0,00
Врдник, Хотел Фрушке терме, базен Б5	12	12	100,00	0	0,00
Врдник, Хотел Фрушке терме, затворен базен Б6	11	10	90,91	1	9,09
Врдник, Хотел Фрушке терме, затворен базен Б9	12	12	100,00	0	0,00
Врдник, Хотел Фрушке терме, затворен базен Б10	12	11	91,66	1	8,33
Врдник, Hotel Premier Aqua, затворен базен	12	11	91,66	1	8,33
УКУПНО	192	186	96,76	6	3,24

* - U odnosu na Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda, Sl. Glasnik RS broj 30/2017 i 97/2017

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела 36. Отворени базени - 2022. година

Насеље/базен	Укупан број узорака	Број здравствено исправних узорака		Број здравствено неисправних узорака	
		п	%	п	%
Шид, СРЦ Посејдон Ин, велики базен	2	2	100,00	0	0,00
ЈКП Водовод, Нова Пазова, велики базен	9	9	100,00	0	0,00
ЈКП Водовод, Нова Пазова, мали базен	9	9	100,00	0	0,00
Сурдук, УР Хоризонт, велики базен	1	1	100,00	0	0,00
Сурдук, УР Хоризонт, дечији базен	1	1	100,00	0	0,00
Рума, Установа спортски центар, велики базен	1	1	100,00	0	0,00
Рума, Установа спортски центар, мали базен	1	1	100,00	0	0,00
Врдник, СБ Термал, велики базен	9	9	100,00	0	0,00
Врдник, СБ Термал, мали базен	9	9	100,00	0	0,00
Врдник, СБ Термал, дечији базен	9	9	100,00	0	0,00
Инђија, Установа Спортски центар, велики базен	6	6	100,00	0	0,00
Врдник, Хотел Фрушке терме, базен Б2	6	5	83,33	1	16,67
Врдник, Хотел Фрушке терме, базен Б3	10	10	100,00	0	0,00
Врдник, Хотел Фрушке терме, базен Б7	5	5	100,00	0	0,00
УКУПНО	78	77	98,72	1	1,28

* - U odnosu na Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda, Sl. Glasnik RS broj 30/2017 i 97/2017

ДИСПОЗИЦИЈА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА

Градске депоније смећа

Сремски округ од 7 општина има само једну Регионалну депонију на локацији града Сремска Митровица и то заједничку са општином Шабац. Депонија има статус еколошко санитарна, јер ради по свим еколошким принципима. То значи да постоји контролисано насипање и прекривање смећа, слој по слој и што је уграђен систем одвођења отпадних и процедурних вода из депоније. Општина Инђија гради депонију која ће такође бити хигијенска и еколошки прихватљива.

Остале градске депоније (Шид, Рума, Ириг, Стара Пазова и Пећинци) имају своје централно место одлагања отпада које је нехигијенско и са делимичним насипањем тј. прекривањем смећа.

Сеоске депоније смећа

Коначна диспозиција чврстих отпадних материја из сеоских насеља обавља се организовано. Јавно комунална предузећа сваке општине су задужена за одношење смећа из сеоских насеља општине. Јавно комунална предузећа Сремска Митровица планираном динамиком у току недеље са типским возилима реализују сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа.

Комуналне радне организације других општина у свим насељима располажу са типским возилима за сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа. Такође утврђеном динамиком једном недељно се сакупља и одвози смеће ван села. Иако је на територији целог округа организовано и контролисано одношење смећа ипак постоје у насељима и дивља сметилишта ван села. Сметилишта су најчешће поред локалних пољских путева и мањих водних канала и ремете еколошки статус земљишта и вода ликације. Ова неконтролисана сметилишта са аспекта угрожавања квалитета животне средине представљају перманентну опасност за загађење животне средине (земљишта, воде, ваздуха).

Детаљни приказ стања коначне диспозиције чврстих отпадних материја дат је у табелама 37. и 38.

Табела 37. Коначна диспозиција отпадних материја - градске депоније

Редни број	ОПШТИНА	НАСЕЉЕ	ДЕПОНИЈА							
			Има	Нема	Хигијенска		Контролисано насипање		Типска возила	
					Да	Не	Да	Не	Да	Не
1	Ср.Митровица	25	1	0	1		1	0	1	0
2	Инђија	11	1	0		1	1	0	1	0
3	Ириг	13	1	0		1	1	0	1	0

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

4	Рума	17	1	0		1	1	0	1	0
5	Стара Пазова	9	1	0		1	1	0	1	0
6.	Пећинци	15	1	0		1	1	0	1	0
7.	Шид	19	1	0		1	1	0	1	0
Укупно		109	7	0	1	6	7	0	7	0

Табела број 38. Коначна диспозиција чврстих отпадних материја - сеоске депоније

Редни број	ОПШТИНА	Број насеља	ДЕПЕНИЈА		ГДЕ СЕ БАЦА СМЕЋЕ		
			Да	Не	Ван села	У водоток	У двориште
1	Сремска Митровица	23	23	-	23	-	-
2	Шид	18	18	-	18	-	-
3	Рума	16	16	-	16	-	-
4	Стара Пазова	8	8	-	8	-	-
5	Ириг	12	12	-	12	-	-
6	Инђија	10	10	-	10	-	-
7	Пећинци	14	14	-	14	-	-
Укупно		101	101	-	101	-	-

Предлог за побољшање система управљања отпадом у Региону

Законом о управљању отпадом (Сл.гл.РС бр.36/2009,88/2010 и 14/2016) дефинисан је начин управљања отпадом којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине.

На основу националне стратегије управљања отпадом усвојени су плански документи којим се оцењује стање управљања отпадом, одређују дугорочни циљеви и обезбеђују услови за рационално и одрживо управљање отпадом. Ти плански документи су Стратегија управљања отпадом, Национални планови за појединачне токове отпада, Регионални план управљања отпадом и Локални план управљања отпадом (општински план).

Сагласно са Законом, Локалне самоуправе морају имати Локални план управљања отпадом којим се организује процес управљања отпадом на нивоу општине. Сврха израде плана је дугорочно успостављање одрживог система за управљање отпадом, на начин који има минималан штетан утицај на животну средину и здравље садашњих и будућих генерација, уз рационално коришћење ресурса и поштовање еколошких принципа управљања отпадом, а уз кординисано учешће свих субјеката управљања отпадом - републичке власти, локалних власти општине учеснице, домаћинстава, привредних и комерцијалних организација, приватног сектора и наравно контролу над свим токовима отпада од настајања, раздвајања, сакупљања, транспорта, третмана и депоновања.

Први корак у имплементацији локалног плана управљања отпадом јесте формирање зелених острва са типским контејнерима за папир, ПЕТ амбалажу, стакло. То су локацијски одабрана места у насељу на којима ће се постепено уводити примарна рециклажа, односно одвајање отпада на свом извору његовог настанка.

Такође једна од важних активности јесте подизање еколошке свести код становништва кроз организовање едукативних радионица и промоцијом кроз медијска средства информисања, упознати грађане са опасним отпадом из домаћинства и који су његови токови и где да одлажу такав отпад како се не би мешао са неопасним комуналним отпадом из домаћинства, приватног, комерцијалног или индустријског сектора. Посебни токови отпада су дефинисани врстом отпада, начином одлагања и третмана таквог отпада, како би се минимизовао утицај на животну средину и здравље људи. У посебне токове отпада убрајају се: отпадна уља, батерије и акумулатори, амбалажни отпад, извожена возила, електрични и електронски производи и производи који садрже азбест.

Напомена: У протеклом периоду због пандемијских мера процес побољшања је успорен и планирана инвестициона улагања за изградњу регионалне депоније у Инђији су одложена до даљњег.

ОБЈЕКТИ ОД ШИРЕГ ХИГИЈЕНСКО-ЕПИДЕМИОЛОШКОГ ЗНАЧАЈА

На подручју Сремског округа од 88 објеката који су ширег хигијенско-епидемиолошког значаја (бензинске пумпе, аутобуске, железничке станице и пијаце) извршен је надзор у 8 објеката у граду Сремска Митровица и општини Шид. Сви прегледани објекти се снабдевају водом за пиће из градског водовода. Постоји канализациони систем хигијенски услови тоалета су задовољавајући. Постоје уређаји за прање руку.

ХИГИЈЕНА ИСХРАНЕ

У 2022. години Одељење за хигијену, значајан део својих активности је посветило хигијенско-санитарном надзору у објектима за колективну исхрану.

Вршен је надзор у предшколским, школским и интернатским установама. Укупно је извршен 39 надзора у објектима овог типа. Снабдевање водом за пиће, санитација и уређаји за прање руку потпада под категорију индикатора унапређеног и основног нивоа.

Ради сагледавања здравствене безбедности хране узорковано је 67 узорака из ових објеката, од чега је један узорак (1,50%) био бактериолошки неисправан. Узрок неисправности је укупан број бактерија што указује на секундарно загађење. У циљу контроле одржавања хигијене у објектима колективне исхране и евентуалне бактериолошке контаминације, у посматраном периоду узимани су брисеви са руку радника који раде са храном, радних површина, прибора, посуђа.

Укупно је на подручју Сремског управног округа у објектима овог типа узето 890 узорака бриса, од чега је један узорак (0,11%) показао бактериолошку контаминацију.

ШКОЛСКА ХИГИЈЕНА

У току 2022. године посебна пажња је посвећена контроли санитарно-техничког и хигијенског стања у школским и предшколским објектима. Вршена је контрола у предшколским установама, основним школама и издвојеним одељењима и интернатима.

У предшколским и школским објектима на подручју Сремског округа током 2022. године узето 598 узорака воде за микробиолошку и физичко хемијску анализу, од чега је 14 (2,34%) микробиолошки неисправно и 75 (12,54%) физичко хемијски неисправно. Најчешћи узрок микробиолошке неисправности је повећан број аеробних мезофилних микроорганизама. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је повећана вредност концентрације мангана, гвожђа, нитрата и боја.

У наредном периоду на подручју Сремског управног округа, треба појачати превентивне активности у циљу решавања следећих проблема:

- Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенских деопонија.
- Такође је неопходно решити питање диспозиције чврстих отпадних материја на хигијенски начин, на сеоском подручју. Не постоје прецизни подаци о начинима депоновања чврстог отпада, као и о хигијенском стању истих у сеоским насељима на подручју.
- Интезивирати активност формирања катастра загађивача
- У појединим дечјим вртићима постоји проблем преоптерећености објеката већим бројем деце од оптималног.

Предложене мере из закључка су инкорпориране у предлоге програмских активности који су из области заштите животне средине и очувања здравља људи а упућени су свим локалним самоуправама Срема.

АКТИВНОСТИ НА СПРЕЧАВАЊУ И СУЗБИЈАЊУ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА

Из области сузбијања и спречавања ширења болничких инфекција извршене су контроле санитарно-хигијенских услова у централној болничкој кухињи Опште болнице Сремска Митровица и Специјалној болници „Термал“ у Врднику, општина Ириг. У Специјалној болници „Термал“ вршена је контрола безбедности хране и контрола одржавања хигијене посуђа, радних површина, прибора као и руку радника који раде са храном. Контрола стерилности вршена је узорковањем брисева и то у операционим салама и јединици интензивне неге Опште болнице Сремска Митровица. Укупно је узето 78 брисева (46 брисева радних површина и 32 узорка ваздуха из операционе сале) од чега

је пет брисева било неисправно (у три узорка пронађен је Staph. Aureus а у два узорка сапрофитни микроорганизми).

АКТИВНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА ХИГИЈЕНСКО-САНИТАРНИ НАДЗОР ОБЈЕКТА У КОЈИМА БОРАВЕ МИГРАНТИ

На територији Сремског округа постоје три прихватна центра за мигранте, и сви се налазе на територији општине Шид: Мотел Адашевци, Принциповац и Месна индустрија Кланица у Шиду. Екипа Завода за јавно здравље Сремска Митровица у саставу специјалиста хигијене и епидемиологије, једном недељно обилазила је и вршила надзор у прихватним центрима. Том приликом узимали су се узорци воде за пиће и испитивали на хигијенску исправност. Обављено је 48 надзора. Што се тиче санитарно-хигијенских услова стање је задовољавајуће, а недостаци се односе на личне хигијенске навике. Средства за одржавање хигијене, као и топле воде било је довољно.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ НАМИРНИЦА И СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На подручју Сремског округа мониторинг квалитета ваздуха спроводио се само у Граду Сремска Митровица. Праћење квалитета ваздуха на територији града Сремска Митровица спроводи се у оквиру државне мреже станица у складу са Уредбом о утврђивању програма квалитета ваздуха у државној мрежи ("Сл. гласник РС", број 58/11) и то на локацији Аутоматске мерне станице-околина зграде општинског суда. У складу са чланом 15. Закона о заштити ваздуха и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13), Град Сремска Митровица формирао је локалну мрежу станица за праћење загађења ваздуха. На Програм мониторинга ваздуха у локалној мрежи, сагласност је дало надлежно Министарство за заштиту животне средине. Град Сремска Митровица и Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као овлашћена и акредитована установа, на годишњем нивоу врше мониторинг квалитета ваздуха.

У оквиру систематске контроле квалитета ваздуха током 2022. године испитиване су основне загађујуће материје: сумпор-диоксид, азот-диоксид, чађ и фракције ПМ 10 суспендоване честице. У оквиру мониторинга контроле квалитета ваздуха узоркован је ваздух на три мерна места: у индустријској зони града у околини фирме METALFER STEEL MILL, и у две стамбене зоне у околини Завода за јавно здравље Сремска Митровица и у околини средње школе „9. Мај„. На прва два мерна места вршила се анализа концентрације сумпор диоксида, азот диоксида и чађи, а на трећем мерном месту концентрација суспендованих честица ПМ 10. Мерења су вршена током 243 дана. Укупан број узорака ваздуха у 2022. години био је 1698 и то: 243 суспендованих честица (од чега 10 са вредностима преко дозвољене граничне вредности и 9 преко дозвољене толерантне вредности), 485 узорака чађи (0 преко дозвољене граничне и 0 узорака преко

дозвољене толерантне вредности), 485 сумпор-диоксида (0 преко дозвољене граничне и 0 узорака преко дозвољене толерантне вредности) и 485 азот-диоксида (0 узорака који су имали вредности преко дозвољене граничне вредности и 0 који су преко дозвољене толерантне вредности). Укупан број неисправних узорака ваздуха био је 19, од чега 19 узорака суспендованих честица, 0 узорака чађи, 0 узорака сумпор-диоксида и 0 азот-диоксида. Државна мрежа станица, по типу урбане, Сремска Митровица-аутоматска мерна станица/АМС је мерно место где се мониторинг вршио 365 дана за азот диоксид, сумпор диоксид, угљен моноксид као и метеоролошки подаци.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту Индустијска Зона града, Metalfer Steel Mill, Румски пут 27 може се закључити:

1.) Појединачне дневне концентрације сумпордиоксида (SO_2) током 2020. године кретале су се од $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $24 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године нису евидентирани дани са концентрацијама (SO_2) преко дозвољене граничне вредности и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност SO_2 износила је $1,71 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2.) Појединачне дневне концентрације чађи током 2022. године кретале су се од $<7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрација чађи преко дозвољене граничне и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност чађи износила је $11,77 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла максимално дозвољену вредност чађи за календарску годину за насељена подручја од $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

3.) Појединачне дневне концентрације азотдиоксида (NO_2) током 2022. године кретале су се од $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $42 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрација азотдиоксида преко дозвољене граничне вредности и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност азотдиоксида је $15,47 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту стамбена зона града школа „9 мај“, у улици Ђуре Даничића 2, може се закључити:

1) Појединачне дневне концентрације сумпордиоксида (SO_2) током 2020. године на овом мерном месту кретале су се од $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $61 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентиран ниједан дан са појединачним концентрацијама SO_2 преко дозвољене граничне вредности за један дан и преко дозвољене толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност концентрације SO_2 износила је $3,18 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2) Појединачне дневне концентрације чађи током 2020. године на овом мерном месту кретале су се од $<1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентиран ниједан дан са појединачним концентрацијама чађи преко дозвољене граничне вредности и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност чађи износила је $12,94 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

3) Појединачне дневне концентрације азотдиоксида (NO_2) током 2020. године кретале су се од $<0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $63 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрације азотдиоксида преко дозвољене граничне за један дан. Средња годишња

вредност азотдиоксида износила је $14,67 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну за насељена подручја од $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту зграда Завода за јавно здравље Сремска Митровица, улица Стари шор 47, може се закључити:

1.) Појединачне дневне концентрације суспендованих честица ПМ 10 током 2022. године кретале су се од $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $104 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године евидентирано је 19 дана са појединачним концентрацијама суспендованих честица ПМ 10 преко дозвољене граничне вредности за један дан и то: 3 дана у октобру када је највећа концентрација била $54 \mu\text{g}/\text{m}^3$, затим 4 дана у новембру када је највећа вредност била $66 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 3 дана у децембру када је највећа вредност била $58 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току 2022. године евидентирано је 9 дана са појединачним концентрацијама суспендованих честица ПМ 10 преко дозвољене толерантне вредности за један дан и то: 1 дан у августу када је највећа вредност била $85 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 1 дан у новембру када је највећа вредност била $83 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 7 дана у децембру са највећом вредности $104 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Средња годишња вредност суспендованих честица ПМ 10 износила је $27,99 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност ($G\dot{V}$ x година за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу толерантну вредност ($G\dot{V}$ x година за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Приликом сачињавања Анализе здравственог стања становништва свих претходних година, уочено је да није вршено **праћење мониторинга мерења буке** у граду Сремска Митровица. На препоруку Завода за јавно здравље Сремска Митровица, приликом сачињавања документа Плана јавног здравља за 2018-2025. годину за град Сремска Митровица, локална самоуправа започела је мониторинг мерења буке у животној средини. Самим тим, Завод за јавно здравље Сремска Митровица током 2020. године извршио је снимање и анализу стања буке у животној средини на територији Града Сремска Митровица и то на пет мерних места. Мерна места су: испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I, затим насеље Матије Хуђи, Северни бедем и испред маркета, Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL, затим мерно место Променада број 14 и мерно место поред зграде Топлификације, Змај Јовина 26.

Закључак и анализа по мерним местима

Ниво буке за дан

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Мерно место – испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB, а меродавни дневни ниво у току 8 месеци није прелазило граничну вредност буке за дан.
2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB, а меродавни дневни ниво у току 8 месеци прелазило је граничну вредност буке за дан у августу месецу.
3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми

METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB, а меродавни дневни ниво у току 8 месеци није прелазио граничну вредност буке за дан.

4. Мерно место број 4 – Променада испред броја 14. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB, а меродавни дневни ниво у току 8 месеци је прелазио граничну вредност буке за дан у јулу месецу.

5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 50 dB, а меродавни дневни ниво у току 8 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан у јуну, јулу, октобру и децембру месецу.

Ниво буке за вече

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Ово мерно место припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 8 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.

2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 8 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.

3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 8 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.

4. Мерно место број 4 – Променада испред број 14. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 8 месеци прелазио је граничну вредност буке за вече у јулу месецу.

5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 50 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 8 месеци прелазио је граничну вредност буке за вече у јуну, јулу и августу месецу.

Ниво буке за ноћ

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Ово мерно место припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB, а меродавни ноћни ниво буке није прелазио граничне вредности буке за ноћ.

2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 8 месеци прелазио је граничну вредност буке за ноћ у јулу месецу.

3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB, а меродавни ноћни ниво буке није прелазио граничне вредности буке за ноћ.

4. Мерно место број 4 – Променада испред број 14. Ово мерно место припада Зони 1. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 8 месеци прелазео је граничну вредност буке за ноћ у јулу и августу месецу.

5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 8 месеци прелазео је граничну вредност буке у јулу месецу.

Промоција здравља и здравствено васпитање

Промоција здравља подразумева процес оспособљавања људи да повећају контролу над својим здрављем, да га унапреде, комбинацијом здравственог васпитања и других организационих, политичких и економских програма формираних тако да потпомогну промене у понашању и животној средини који воде ка здрављу. Промоција здравља није задатак само здравственог сектора и здравствених радника, они имају улогу иницијатора, али је потребно укључивање и свих других сектора пољопривреде, индустрије, трговине, образовања... С тога је програм промоције здравља на територији Сремског округа реализован у сарадњи са низом партнерских организација и институција.

Здравствено-промотивне кампање из Календара јавног здравља

У оквиру програма од Општег интереса Министарства здравља спроводи се 10 националних кампања за промоцију здравља: Национални дан без дуванског дима, Национални месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Светска недеља подршке дојењу, Светски дан срца, Октобар месец правилне исхране, Светски дан борбе против HIV/AIDS. Поред тога обележавају се и други значајни датуми из Календара јавног здравља а у складу са сликом здравља становништва и потребама локалних заједница. У 2022. години, у Сремском округу, спроведено је укупно 22 кампање које су предвиђене Календаром јавног здравља, а које су имале за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеним здравственим проблемима, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства. У оквиру свих обележавања, организована су: предавања, базари здравља, стручни састанци, конференције за медије, новински чланци, индивидуални разговори, радионице, квизови, припремљена су и дистрибуирана здравствено васпитна средства и едукативни материјал. На основу подељеног материјала, процењено је, да је приликом обележавања свих активности, обухваћено око 17.519 особа.

Израда и дистрибуција здравствено васпитних средстава

У 2022. години, материјал који се користио за обележавање значајних датума, добијен је од стране референтних установа „др Милан Јовановић Батут“ и Института за јавно здравље Војводине-Нови Сад, и то 13.710 примерака, а исти је достављен свим

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

здравственим установама као и свим партнерима на терену. Завод за јавно здравље Сремска Митровица није додатно штампао још примерака здравствено васпитних средстава, као ни домови здравља Сремског округа. Материјал је подељен целокупном становништву, деци у предшколским установама, ђацима у основним и средњим школама, наставницима, васпитачима, професорима...

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

На подручју Сремског округа у 2022. години, према подацима са којима располаже Завод за јавно здравље Сремска Митровица, а добијених од здравствених установа, организована су различита предавања за становништво, а процена је да је обухваћено око 2.894 грађана. Када су у питању образовне институције ситуација је следећа: у предшколским установама обухваћено је око 12.259 предшколске деце, затим у основним школама око 11.912, а у средњим школама процена је да је обухваћено око 11.912 ђака. Број одржаних едукација едукатора у Сремском округу је 80 којима је обухваћено 2.525 лица, од чега је Завод за јавно здравље Сремска Митровица у 2022. години спровео 17 едукација едукатора којима је обухваћено 322 учесника.

Континуирани рад са медијима

У 2022. години, на подручју Срема реализовано је много активности и било је доста медијских садржаја који су повезани са темама из области промоције здравља, као и на тему COVID инфекције: 132 ТВ прилога, 48 радио оглашавања, 87 новински чланак и 14 конференција за новинаре. На сајтовима установа, објављено је 201 корисних и значајних информација, од чега је 47 на сајту Завода за јавно здравље Сремска Митровица. Завод за јавно здравље Сремска Митровица у сарадњи са референтним институцијама, организовао је 3 конкурса за ликовне и литерарне радове, поводом обележавања значајних датума из Календара јавног здравља (здрава исхрана-Октобар месец правилне исхране, обележавања Недеље здравља уста и зуба и Обележавање недеље дојења). Било је укупно 288 радова, од чега 277 ликовна рада и 2 плаката и 9 литерарних радова. Освојене су 3 награде на Републичком нивоу такмичења. На конкурс поводом обележавања Светске недеље дојења и Националне недеље промоције дојења под слоганом "Подржи дојење! Мајчино млеко најбоља храна" са територије Сремског округа освојено је 2. место за ликовни и 3. место за литерарни рад. На конкурс поводом обележавања кампање Октобар - месец правилне исхране, такође је освојена 3. награда на републичком нивоу за ликовни рад. Завод за јавно здравље Сремска Митровица наградио је 12 деце поводом обележавања Октобар - месец правилне исхране, 12 деце поводом обележавања Светске недеље дојења и Националне недеље дојења и 10 деце поводом обележавања Недеље здравља уста и зуба.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Демографске карактеристике- према последњој процени, уочава се мањи пад броја становника Сремског округа, у односу на претходну годину. Као последица ниске стопе наталитета и високе стопе морталитета, већи број умрлих у односу на рођене на територији округа, долази до негативног природног прираштаја. Изражено је старење становника, на шта указује процентуално учешће особа старих 65 и више година у укупном броју, што утиче и на здравствену слику становништва.
2. Водећи узроци смртности одраслог становништва Сремског округа у 2022. години су: на првом месту болести крвотока, затим малигне болести, потом болести система за дисање. У најзначајније узроке морбидитета одраслог становништва спадају масовне незаразне болести (МНБ) и то: кардиоваскуларне болести, затим група под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом и болести система за дисање, а код радно активног становништва и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива. У оболевању деце предшколског и школског узраста значајно место заузимају болести система за дисање, фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, као и заразне и паразитарне болести и симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази. У морбидитету жена највећу учесталост има група Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, на другом месту су болести мокраћно полног система, затим трудноћа, рађање и бабиње.
3. Имунизација обавезним вакцинама у Сремском округу током 2022. годин се одвијала континуирано на свим вакциналним пунктовима, иако није постигнут задовољавајући вакцинални обухват (преко 95%) ниједном вакцином предвиђеном Правилником о имунизацији и начину заштите лековима, изузев вакцином против туберкулозе и примовакцинације против дифтерије, тетануса, дечје парализе, великог кашља и хемофилуса инфлуенце (Пентаксим вакцина).
4. Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенскох депонија, нарочито на сеоским подручјима (обезбедити прецизније податке о начинима депоновања чврстог отпада, као и о хигијенском стању истих у сеоским насељима).
5. Потребно је интензивирати активности за формирање катастра загађивача.
6. У појединим дечијим вртићима постоји проблем преоптерећености објеката већим бројем деце од оптималног.
7. Током 2022. године одређене послове из области јавног здравља, праћења и анализе стања животне средине, фактора ризика и утицаја на здравље људи, у појединим општинама, спроводила је друга институција по тендеру, иако, према важећој законској регулативи, окружни заводи за јавно здравље имају законом регулисану надлежност.

ПРИОРИТЕТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

1. Дефинисање и спровођење мера и активности у циљу повећања наталитета и смањења утицаја старења популације, услед неповољног демографског кретања становништва.
2. Осигурати доступност и приступачност у коришћењу здравствене заштите на територији округа, на начин да кадровска структура у здравственим установама буде таква да обезбеди задовољавајућу и равномерну покривеност становништва, а тиме и бољи квалитет и континуитет пружања здравствених услуга.
3. Ставити под контролу факторе ризика за настанак масовних незаразних болести интензивирањем здравствено промотивних и превентивних мера и активности и укључивањем појединца и локалне заједнице.
4. Како би се пратило оболевање и умирање од најчешћих хроничних незаразних болести на територији округа, успостављени су регистри за акутни коронарни синдром, шећерну болест и малигне болести. Да би употребљивост података из ових регистара била адекватна, потребно је одржавати квалитет регистрације оболелих и умрлих од стране здравствених установа Сремског округа у Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као и евентуално увођење регистра за остале хроничне незаразне болести.
5. Побољшати квалитет података морталитетне статистике, едукацијом лекара који учествују у процесу шифрирања узрока смрти, те побољшати сарадњу између институција које учествују у процесу прикупљања и обраде ових података.
6. Развити и имплементирати програме превенције најучесталијих обољења, посебно кардиоваскуларних и малигну обољења, као водећих узрока оболевања и умирања становништва.
7. Програме промоције здравља треба прилагодити локалним потребама и могућностима, водећи рачуна о различитим друштвеним, културним и економским факторима.
8. Неопходно је континуирано спроводити активности предвиђене националним скринингом, промовисати значај превентивних прегледа који имају за циљ откривање болести у почетној фази; повећати обухват циљних популационих група, како побољшањем показатеља рада изабраних лекара, тако и едукацијама становништва, укључивањем средстава јавног информисања...
9. Сарадња и укључивање медија у свакодневне активности могу се искористити за пропагирање здравог начина живота, али и значаја превентивних прегледа у очувању здравља и спречавању болести.
10. Радити континуирано на унапређењу здравствено-информационог система и умрежавања здравствених установа на територији округа.
11. Потребно је повећати вакцинални обухват становништва- едукација целокупног становништва о значају вакцина у циљу спречавања настанка одређених болести.
12. Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенских деопонија. Потребно је интензивирати активност формирања катастра загађивача.
13. Неопходно је истаћи да су према важећој законској регулативи, институти и заводи за јавно здравље, носиоци активности у области деловања јавног здравља,

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511   Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

да прате и анализирају стање животне средине, факторе ризика и утицаје на здравље који потичу из животне средине за територију за коју су основани. Из напред наведеног, намеће се закључак да нема потребе за расписивањем тендера за послове из области јавног здравља са другим институцијама, обзиром да заводи за јавно здравље имају законом регулисану надлежност.

14. У складу са претходно наведеним, важно је унапредити сарадњу локалне самоуправе са окружним Заводом за јавно здравље Сремска Митровица преко Савета за здравље свих општина, у смислу испитивања из области заштите животне средине, у складу са законском регулативом.